BOSTON PUBLIC LIBRARY
CHIEF OF B.SEL.DT.-REF.DIV.
COPLEY SQ.
BOSTON 16, MASS.

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĘS
AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK
Copyright

XXXVII. Nr. 10 ANTRADIENIS, (Tuesday), VASARIO (FEB.) 5 D. 1952 M. 10 CENTŲ

TRUMANAS NEW HAMPSHIRE RINKIMUOSE NEKANDIDATUOS

Washingtonas. — Prez. Trumanas pareiškė, jog jis New Hampshire pirminiuose rinkimuose su senat. Kefauver nesivaržys, nors tai ir nereikia aiškinti, kad jis visai atsisakęs kandidatuoti į prezidentus. Jis yra įsitikinęs jog partijos nominaciją gauti gali ir tose populiarumo varžybose nedalyvaudamas.

Senatorius Kefauver pasiryžęs vis tiek dalyvauti, nors Trumano nedalyvavimas jam atima galimybę pamatyti tikrą savo populiarumo laipsnį, kadangi jis lieka tik vienas demokratų kandidatas ir neturi su kuo varžytis. Kitaip atrodo čia respublikonų kandidatų dalyvavimas, nes varžybose dalyvauja gen. Eisenhoweris, senat. Taftas ir Harold Stassen. Tad tie rinkimai gali parodyti, kurs šių kandidatų Naujojoj Anglijoj yra populiaresnis.

Pirminių rinkimų mintis

Šie rinkimai, kurie 16 JAV valstybių pradėti 1908 m., turi tikslo leisti rinkėjams prieš nominacijų konventus pasisakyti, už kurį kandidatą jie daugiau linkę balsuoti. Įvairiose valstybėse jie atliekami įvairiomis formomis, bet daugiausia jų rezultatai nominacijų konventų delegatams yra neprivalomi, turi tik orientacinės reikšmės, kuris kandidatas turi daugiau pritarimo. Eilė senatorių yra iškėlę mintį, jog pirminiai rinkimai turi būti išplėsti visam kraštui ir atliekami nauja sistema, kad tauta turėtų progos dar prieš nominacijas pasisakyti, ko ji pageidautų į prezidentus bei viceprezidentus, ir jų nominacijai galėtų padaryti didesnės įtakos. Bet tam reikia konstitucijos pakeitimo, tad šiems rinkimams tokie projektai jau neturės įtakos, net jei jie ir rastų pritarimo

N. MORRIS PASKIRTAS IŠVALYTI ADMINISTRACIJOS APARATĄ

Washingtonas. — Buvęs New Yorko miesto tarybos pirmininkas Newbold Morris paskirtas išvalyti nuo korupcinių elementų JAV administracijos aparatą. Jis prisaikintas kaip ypatingas teisingumo sekretoriaus McGrath asistentas. Šiame darbe jam prezidentas ir teisingumo sekretorius yra palikę laisvas rankas, ir jis savo darbą tuojau numato pradėti.

Savo uždaviniu Morris laiko ne patraukti nusikaltėlius atsakomybėn, bet tik dalyką ištirti. Todėl tam tikrais laiko tarpais jis padarys teisingumo departamentui pranešimus ir nurodys visus atvejus, kuriais bus reikalo kaltininkus patraukti atsakomybėn. Tais atvejais jau bus nebe jo, bet paties departamento reikalas imtis nusikaltimų tyrimo ir nusikaltėlių tieson traukimo.

Morris laikomas linkolninio tipo respublikonu, bet pareiškė, kad savo darbe jis nesileis į politinius ginčus įtraukiamas. Jo paskyrimas abiejų partijų sluogsniuose yra sutiktas labai įvairiai.

KINŲ NACIONALISTŲ SKUNDĄ JUNGT. TAUTOS PRIPAŽINO TEISINGU

Paryžius. — Prieš Sovietų protestą Jungt. Tautų visumos posėdis pripažino, jog Kinijos nacionalistų skundas, kad Sovietai sulaužė 1945 m. sudarytą su Kinijos vyriausybe sutartį, yra pagrįstas ir teisingas.

Sovietų pasiūlymas, kad Saugumo Taryba imtųsi svarstyti Albanijos, Bulgarijos, Vengrijos, Rumunijos bei išorinės Mongolijos ir Vakarų remiamų Suomijos, Italijos, Airijos, Jordanijos, Austrijos, Ceilono, Nepalo ir Lybijos priėmimą į Jungt. Tautas, atkrito, nes nesurinko reikalingų dviejų trečdalių balsų.

Dėl Sovietų apkaltinimo, kad jie sulaužė su Kinija pasirašytą sutartį, Sovietų atstovas Malikas pareiškė, jog tas klausimas esąs iškeltas tik todėl, kad JAV besiruošiančios užpulti komunistinę Kiniją. JAV atstovas tokį Sovietų prasimanymą griežtai atmetė.

Egipto min. pirm. ALY MAHER PAŠA, kuris griežtomis priemonėmis sugrąžino krašte tvarką ir ruošiasi pradėti su anglais derybas.

DERYBOSE PASIEKTA MAŽOS PAŽANGOS

Tokio. — Korejos paliaubų derybose pasiekta mažos pažangos. Komunistai priėmė Jungt. Tautų delegacijos pasiūlymą, kad būtų paskubintos derybos ir būtų tuojau svarstomi visi dar neišspręsti klausimai— paliaubų vykdymo priežiūros, belaisviais pasikeitimo ir pasiūlymų vyriausybėms konflikto galutinio likvidavimo reikalu. Bet esminiais klausimais vis tebėra didelių skirtumų. Komunistai vis tebesipriešina belaisvių laisvam apsisprendimui grįžti ar pasilikti svetur ir neduoda užtikrinimų, kad bus paleisti internuoti civiliai. Taip pat jie nori sumažinti skaičių uostų, kuriuose būtų neutralūs stebėtojai ir sektų kariuomenės bei ginklų gabenimą, vietoj sąjungininkų pasiūlytų 12 ligi 3. Nesutinka jie ir su pasiūlymu, kad neutralūs stebėtojai savo misiją vykdytų tų uostų apylinkėj 30 mylių spinduliu. Tai esą perdaug. Dėl šių dalykų nesitikima, jog galima būtų greitu laiku pasiekti susitarimo.

Kovos fronte

Sausumoje visame 155 mylių ilgio fronte įvyko tik mažų žvalgybinių dalinių susidūrimų. Daug didesnė veikla pranešama oro pajėgų. Sąjungininkų lėktuvai puolė ypač priešo susisiekimo kelius ir apie 132 vietose buvo nutraukti geležinkelių bėgiai. Taip pat gazolino bombomis buvo apmėtytos didelės priešo kariuomenės stovyklos, kur padaryta stambių sunaikinimų ir sukelta didelių gaisrų. Susidūrimuose su priešo oro pajėgomis sužaloti keli priešo lėktuvai.

IRANAS SUVARŽO JAV INFORMACINĘ TARNYBĄ

Teheranas. — JAV atstovybė pranešė, jog Tabrizo, Meshed ir Isfahen provincijų gubernatoriai pareikalavo, kad ten esą JAV konsulatai susiaurintų savo informacinę tarnybą. Tokie pat reikalavimai įteikti ir anglų bei Sovietų konsulatams. JAV vyriausybė pareikalavo iš savo atstovybės daugiau paaiškinimų.

Tarp Sovietų ir JAV karas esąs neišvengiamas

sako rusų pabėgėliai

Washingtonas. — Valstybės Departamentas paskelbė koks vaizdas susidaro apie Sovietų gyventojų nuotaikas, apklausinėjus rusų pabėgėlius. Tuo būdu surinktomis žiniomis, Rusijos gyventojų dauguma yra griežtai nusistatę prieš komunistinę tvarką ir prieš dabartinius Sovietų vadus. Taip pat jų didžioji dalis yra nuomonės, kad karas tarp Sovietų ir JAV yra neišvengiamas. Jis galėtų būti išvengtas nebent tik tuo atveju jei Sovietų vadai iš anksto įsitikintų, kad tasai karas jiems yra tikra savižudybė. Tautiniuose santykiuose ypač pažymėtinas antisemitizmas, kuris labai ryškiai iškilo po praėjusio karo. Savo planų Kremlius nėra pakeitęs, bet jų siekia labai lanksčiai ir plačiai naudoja apgaudinėjimą bei terorą.

Pragyvenimo lygis krašte yra toks žemas, kad tarp socialinių grupių, kaip kolchozininkų bei darbininkų ir inteligentijos, išsivystys didelė antipatija ir neapykanta, o taip pat didėja įvairūs nusikaltimai ir kitos socialinės blogybės.

Apklausinėtieji taip pat pažymėjo, kad ir žlugus sovietiniam režimui bus didelių sunkumų, nes rusų tauta per komunistų valdymo laikotarpį yra vis tik tiek persiėmusi jau įvairiomis jų mintimis, nors ir yra jiems priešinga. Dėl to reikės tam tikro laiko, kol ji persiauklės ir komunistų valdymo palikimu nusikratys.

Pranešime yra panaudotos informacijos dešimties asmenų, kurių vardai atsargumo sumetimais nepaskelbti, bet visi tie asmenys yra turėję progos su Sovietų gyvenimo klausimais susipažinti iš šaltinių, kurie ne visiems gyventojams prieinami. Dalis jų yra iš komunistinio elito tarpo ir apie sąlygas Sovietuose bei sovietinės vyriausybės planus gerai informuoti.

GINKLAVIMUISI JAU DUOTA ARTI MILIJARDO DOLERIŲ

Washingtonas. — Iš užsienio pagalbai skirtų $7,300,000,000 ir iš likučių pernai užsienio paramai skirtų fondų JAV vyriausybė jau suteikė 12 sąjunginių kraštų $790,267,000, kurie skirti žaliavoms kariniams reikalams pirkti ir ginklavimosi programos vykdymui paskubinti. Iš tos sumos didžiausią dalį gavo Prancūzija. Po jos eina Graikija, gavusi $113,080,000, Olandija gavo $100,000,000, Austrija $78,000,000, Jugoslavija $48,750,000, Anglija $39,888,000, Turkija $24,000,000, Danija $9,000,000, Vakarų Vokietija 34,300,000, Norvegija $5,200,000 ir Islandija $3,150,000.

KONFISKAVO KOMUNISTŲ IR NACIŲ DOKUMENTUS

Bonna. — Vakarų Vokietijos konstitucinio teismo įsakymu policija visame krašte padarė komunistų ir naciams artimos socialistinės reicho partijos biuruose kratas ir konfiskavo ištisus sunkvežimius įvairių dokumentų. Vyriausybė yra įteikusi konstituciniam teismui skundą, kad tos dvi partijos yra priešvalstybinio nusistatymo, sudaro krašto demokratinei tvarkai pavojų ir prašo jas uždaryti. Kratos buvo padarytos Duesseldorfe, Frankfurte, Braunschweige, Hamburge, Muenchene, Stuttgarte, Bremene ir eilėj kitų miestų. Šie dokumentai bus panaudoti kaip įrodomoji medžiaga, kad abi kaltinamosois partijos sudaro laisvei bei demokratinei tvarkai pavojų ir ruošiasi pilietiniam karui.

Nacių atgijimo pavojus Vokietijoj laikomas realiu ir kelia ne tik Vakarų Vokietijos vyriausybei, bet ir Vakarų okupaciniams kraštams susirūpinimo. Šiomis dienomis JAV aukštasis komisaras McCloy pareiškė, jog JAV pareigūnų pravesto apklausinėjimo duomenimis tik 20% vokiečių pasisakė, jog jie kovotų prieš nacių atgijimą, 13% pasisakė esą naują nacių partiją remti pasiryžę, o likusieji 67% yra visai tuo klausimu abejingi. Šis masių abejingumas laikomas ypatingai pavojingu. Didžiajai gyventojų daliai laikantis abejingai, net ir nedidelė, bet fanatiška ir disciplinuota grupė gali sudaryti didelį pavojų arba net pagrobti į savo rankas krašto valdžią.

COLLAZO MIRTIES VYKDYMAS ATIDĖTAS

Washingtonas. — Bandžiusiam įvykdyti prieš prez. Trumaną atentatą portorikiečiui O. Collazo mirties bausmė turėjo būti įvykdyta vasario 1 d. Bet ji atidėta neribotam laikui, nes dar neišspresta prieš mirties sprendimą įteikta apeliacija.

BAIGĖSI INDIJOS RINKIMAI

New Delhi. — Indijos federalinio ir atskirų provincijų parlamentų rinkimai baigėsi, bet ne visur balsai baigti skaityti. Nehru kongreso partija surinko kiek mažiau balsų už visas opozicijos grupes kartu sudėjus ir laimėjo daugumas 9 iš 26 provincijų. Kitur reikės ieškoti artimesnių grupių paramos. Daugely vietų nepraėjo jos senieji vadai. Tik Madraso, Travancore ir Hyderabado provincijose kiek atstovų laimėjo komunistai ir opozicija šiose provincijose viršija kongreso partijos išrinktuosius.

Naujai paskirtas Atlanto sąjungos jūrų pajėgų Atlante vadas adm. McCormick (ketvirtas iš kairės) posėdžiauja su sąjungos karinių komitetu.

Specialų JAV pasiuntinį D. Rusk sveikina Japonijos užs. reik. viceministeris Sadao Iguchi. Rusk ves su japonų vyriausybe derybas dėl JAV dalinių pasilikimo Japonijoj ir bazių, pasirašius taikos sutarti.

VYSK. V. BRIZGYS LANKO VENECUELOS LIETUVIUS

Lietuvos vyskupą priėmė Venecuelos užs. reik. ministeris

Barquisimeto. — Sausio 25 d. vysk. V. Brizgys atskrido į Barquisimeto miestą, Laros valstybės sostinę, Venecueloje. Aerodrome aukštąjį svečią sutiko vyskupijos generalvikaras, vietos dvasiškijos atstovai ir būrys lietuvių, kurie jį palydėjo iki šv. Jono parapijos bažnyčios. Čia bendruomenės įgaliotinis tarė sveikinimo žodį ir įteikė gėlių.

Tą pat dieną vysk. V. Brizgys vizitavo vietos vyskupą, kurio lydimas lankėsi pas valstybės gubernatorių. Vakare Ekscelencija lietuvių bendruomenei turėjo pirmąją konferenciją. Kitą dieną aplankė pernai žemės drebėjimo sugriautą El Tucuyo miestą ir tolimoje provincijoje dirbantį lietuvį gydytoją dr. J. Hermanavičių.

Sekmadienį, sausio 27 d., vysk. V. Brizgys atlaikė parapijos bažnyčioje pamaldas lietuviams ir pasakė pamokslą. Lietuviai gražiai giedojo giesmes ir bendrai meldėsi. Po pamaldų buvo bendra arbatėlė, kurios metu Ekscelencija padėkojo bendruomenei už šiltą priėmimą ir atsisveikino su kolonija.

Vietos dienraštis "El Impulso" pirmame puslapyje įsidėjo vysk. V. Brizgio atvaizdą ir labai palankų aprašymą.

Vysk. V. Brizgys savo ir visų lietuvių vardu vietos vyskupui įteikė V. Augustino išleistą Lietuvos vaizdų albumą. Šį albumą Ekscelencija yra pasiruošęs įteikti visai eilei Venecuelos vyskupų ir valdžios pareigūnams.

Sausio 28 d. vysk. V. Brizgys buvo priimtas Venecuelos užsienių reikalų ministerio ir generalinio direktoriaus užsienių reikalams.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

- Sovietiniam blokui balsuojant prieš, Jungt. Tautų politinis komitetas nutarė diskusijas Korejos klausimu atidėti, kol bus sudarytos paliaubos arba dabar vykstančios derybos galutinai nutruks.
- Paryžiuje patikimi sluogsniai pareiškė, kad Anglijos ir Prancūzijos užs. reik. ministeriai priėmė JAV pasiūlymą įspėti komunistus, kad, sudarius Korejoj paliaubas ir kinų komunistams vėl jas sulaužius, bus tuojau imtasi atitinkamos akcijos.
- Vokiečių delegacija prie Jungt. Tautų belaisvių komisijos tai komisijai pranešė, jog vokiečių turimais duomenimis Sovietų ir jų satelitų nelaisvėje dar laikoma daugiau kaip du milijonai buvusių vokiečių karių ir civilių. Sovietai prieš porą savaičių į JAV notą tuo reikalu atsakė, jog jie tariamai visus buvusius jų nelaisvėje vokiečius jau paleidę.
- Vakarus pasiekusiomis žiniomis, paskutiniųjų trijų mėnesių laikotarpy dezertyravo 9,000 lenkų kareivių. Dezertyrai gyvena nelegaliai arba jungiasi prie lenkų partizanų. Vyriausybė bando užkirsti šiam reiškiniui kelią, didindama kariams atlyginimą ir stiprindama policinę kontrolę.
- Washingtone, sulaukę 77 m. amžiaus, mirė buvęs vidaus reikalu sekretorius H. L. Ickes. Vadovaudamas vidaus reikalų departamentui nuo 1933 ligi 1946 m., jis išbuvo šiose pareigose ilgiau, kaip bet kas kitas visoje krašto istorijoje.
- Egipte padėtis visai aprimo ir jau kelios dienos jokių susirėmimų neįvyko. Tikimasi, kad greitu laiku prasidės ginčijamais klausimais anglų ir egiptiečių derybos.
- Burmos vyriausybė pradėjo stiprią akciją prieš komunistin. partizanus. Susirėmimuose 130 komunistų užmušta ir sunaikinta visa eilė jų ginklų bei municijos sandėlių.
- Žiniomis iš sovietinės Vokietijos zonos, patekęs į nemalonę iš JAV pabėgęs ir ligi šiol Rytų Vokietijos propagandai vadovavęs G. Eisler. Sovietai esą nepatenkinti jo vadovaujamos propagandos nepasisekimu.

DAUGIAU AUKŲ LIETUVOS LAISVINIMUI

Broliai ir sesės lietuviai!

Mūsų Tėvynė Lietuva tebekenčia žiauriausią priespaudą, kuri pasaulio istorijoj neturi sau lygaus pavyzdžio. Sulaužę tarptautines sutartis, pamynę po kojomis visus žmoniškumo dėsnius, žudymais ir masinėmis gyventojų deportacijomis bolševikai naikina lietuvių tautą. Arti ketvirtadalio mūsų brolių bolševikai yra išžudę arba ištrėmę į Sibiro vergų stovyklas. Tūkstančiai senelių ir vaikų mirė, nepakeldami pasibaisėtinų jų transportavimo sąlygų.

Praėjusiais metais Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus pastangomis grąžintieji iš Lietuvos vokiečiai, kurie tuoj po antrojo pasaulinio karo, gelbėdamiesi nuo bado, buvo iš Rytprūsių nukeliavę Lietuvon, pasakoja, kad gyventojų naikinimas tęsiamas be pertraukos. Bolševikai privedė Lietuvos kraštą prie bado. Badauja kaimų žmonės, suvaryti į kolchozus, kuriuos bolševikai, apkraudami didelėmis duoklėmis, sistemingai plėšia. Badauja ir miestų gyventojai: darbininkai ir inteligentai. Tuo tarpu krašte pagaminamos gėrybės vežamos į Rusiją.

"Liūdesys yra apgaubęs visą Lietuvą, lietuviai užmiršo juoktis...." — sako grąžintieji vokiečiai. Bet giliu dėkingumu jie prisimena, kaip lietuviai, patys badaudami, dalinosi su jais savo paskutiniuoju duonos kąsniu. "Imk, juk esi žmogus kaip ir mes!" — ne kartą girdėjo jie iš lietuvių lūpų. **"Visos lietuvių viltys"** — sako jie — **"sudėtos į Vakarų pasaulį, daugiausia į Ameriką."**

Tokio mūsų tautos naikinimo akivaizdoje, visos mūsų pastangos turi būti suburtos ir nukreiptos į Lietuvos laisvinimo pagreitinimą ir mūsų brolių gelbėjimą.

Bolševikai laiko pavergę ne tik mūsų Tėvynę, bet ir daugelį kitų kraštų. Jie siekia pavergti visą pasaulį. Todėl laisvasis pasaulis, vadovaujamas didžiųjų Vakarų demokratijų, skubiai organizuojasi ir stiprina savo jėgas Laisvei, Teisei ir Teisingumui apginti.

Taigi ir mes turime plėsti savo veikimą Lietuvai išlaisvinti. Tam reikia lėšų. Jų reikia ne tik nuolatinei kovai prieš lietuvių tautos žudytojus tęsti, bet ir būtinai atsargai sudaryti, kad galėtumėm kiekvienu atsitikimu sėkmingai atlikti iškilusius uždavinius.

Šitiems reikalams Amerikos Lietuvių Taryba, savo metiniame suvažiavime, vienbalsiai nutarė paskelbti

AUKŲ RINKIMO VAJŲ.

Jisai prasideda vasario 1 d. ir tęsis, iki bus sukelta $100.-000.

Tad šiuo atsišaukimu kreipiamės į Amerikos lietuvius, kviesdami juos talkon.

Visi ir kiekvienas atskirai yra kviečiami savo darbu ir auka paremti šį Vajų. Jo tikslams turi būti panaudoti, visų pirma, Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjimai. Minėjimų progomis prašome patriotines lietuvių draugijas skirti kiek galint didesnes aukas iš savo iždų arba daryti rinkliavas susirinkimuose.

Mūsų veikėjai miestuose ir sodžiuose, visose Jungtinėse Valstybėse, tepasistengia pasiekti kiekvieną geros valios lietuvį — darbininką, profesionalą ar biznierių — kad jie duotų savo auką Lietuvos išlaisvinimo reikalui.

Viešuose mitinguose, draugiškuose pobūviuose, namuose ir darbovietėse tebūnie visų mūsų vyriausia mintis per šį Vajaus laikotarpį— **padėti mūsų vargstančiajai Tėvynei išsigelbėti iš bolševikinės tironijos!**

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS VYKDOMASIS KOMITETAS

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS ATSIŠAUKIMAS

Dar šiandien

Užsisakykite dailųjį Lietuvos vaizdų albumą

Tėvynė Lietuva

Paruošė

VYT. AUGUSTINAS

Užsakymus siųsti:

FRANCISCAN FATHERS,
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

ATSAKYMAS Į PROTESTO LAIŠKUS

New Yorko lietuvių grupė pasiuntė Jungt. Tautų Paryžiuje įvairių valstybių delegacijoms protesto laiškų prieš bolševikų okupaciją, vykdomą terorą, lietuvių trėmimus ir žmonių žudymą Lietuvoje:

"Mes, Lietuvos piliečiai, kreipiamės į viso pasaulio demokratus ir geros valios žmones prašydami vardan laisvės, teisybės ir žmoniškumo, visų, skubiai padaryti atatinkamus žygius, per savo vyriausybes, diplomatus, atstovybes ir delegatus įvairiose konferencijose ir paskelbti šį mūsų atsišaukimą savo spaudoje ir per radiją, kad išgirstų visas pasaulis mūsų pagalbos šauksmą ir gelbėtų lietuvių tautą nuo žiaurios ir barbariškos Sovietų Rusijos bolševikinės okupacijos, nuo kurios lietuvių tauta kenčia jau apie dešimts metų vergišką priespaudą, terorą, persekiojimus, kankinimus, trėmimus į koncentracijos lagerius, Sibirą ir nekaltų žmonių žudymus.

Sovietų Sąjunga, siekdama raudonojo imperializmo— užviešpatauti visame pasaulyje, jau baigia žudyti ir naikinti kelių milijonų seniausią Europoje lietuvių tautą.

Mes, Lietuvos piliečiai, griežsiausiai smerkiame ir protestuojame prieš Sovietų Rusijos barbariškus ir huniškus elgesius su niekuo nekalta lietuvių tauta. Mes reikalaujame, kad būtų kuoskubiausiai pašalinta iš Lietuvos bolševikinė okupacija ir vėl atstatyta laisva, nepriklausoma ir demokratiška Lietuvos Respublika.

Į šio turinio laišką iš Jungt. Amerikos Valst. delegacijos pirmininko, ambasadoriaus W. R. Austin sausio 26 d. gautas tokio turinio laiškas:

United States Delegation
to the
General Assembly of the
United Nations

January 21, 1952

Dear Mr. .....

On behalf of Ambassador Austin I wish to acknowledge receipt of your recent letter dealing with Communist human rights violations in Lithuania. It has been referred to the persons in the Department of State who are directly concerned with human rights questions.

Thank you for letting us have your views on this problem which is of such serious concern to the United States in the United Nations.

Sincerely yours,

Porter McKeever
Director of information

Gavėjo pavardė dėl tam tikrų priežasčių išleista.

KAI TAMSOS GALYBĖ NAIKINA

šimtmečiais sukurtas mūsų tautos kultūrines vertybes,

KIEKVIENO LIETUVIO INTELIGENTO PAREIGA

skaityti, platinti ir palaikyti vienintelį kultūros žurnalą

AIDUS

AIDAI, pradėję eiti tremtyje, jau treti metai Amerikos žemyne vieningam kūrybos darbui jungia mūsų geriausias mokslo, meno ir literatūros jėgas;

AIDAI palaiko Lietuvos prisikėlimo viltį ir skelbia jai giedrą laisvės rytmetį;

AIDAI, pasitikėdami lietuviškos visuomenės iki šiol rodomu palankumu,

1952 METAIS

dar kartą kiekvieną lietuvį inteligentą kviečia į savo skaitytojų eiles.

PRENUMERATOS KAINA: JAV ir Pietų Amerikoje — metams 5 dol. Kanadoje — 5.50 (kanadiškais pinigais 6 dol.). Kituose kraštuose — 6 dol.

Administracijos adresas:

AIDAI, Kennebunk Port, Maine

Izmailoje sužeistas britų karininkas gabenamas į pirmos pagalbos punktą. Riaušės jau yra aprimusios.

VYRIAUSYBĖS INFLIACIJA PRANCŪZIJOJE

DR. V. LITAS

Kai krinta ne pinigas, o vyriausybė

Karas arba šiaip kuri ūkinė krizė labai dažnai nuvertina pinigą. Tai mes vadiname infliacija. Prancūzija yra kraštas, kur žmonės dažnai išgyvena ne pinigo, o vyriausybės infliaciją. Nuo 1944 metų jos ministerių kabinetai apvirto jau 17 kartų. Ir nuostabu, kaip visuomenė tai nesijaudindama priima. Jai rodosi, kad vyriausybės nepastovumas —tai geros demokratijos žymė. Ji primenanti laisvę. Bet už tos laisvės slypi valstybės netvirtumas. Priežastis yra dvejopa: viena yra pačioje konstitucijoje, antra— parlamente, kur nei viena politinė grupė neturi daugumos.

Vyriausybė — tik parlamento įrankis

Konstitucija yra taip surašyta, kad visagalis krašto šeimininkas yra parlamentas. Vyriausybė, sakytume, yra tik viena iš parlamento komisijų, kuriai pavedama tiesiai su žmonėmis susisiekti ir vykdytį parlamento potvarkius. Jos priklausomumas nuo parlamento, tur būt, yra pats didžiausias visame pasaulyje. Dėl to ji dažniausia ir griūna. Žinoma, mažiau griūtų, jei parlamente viena kuri grupė turėtų daugumą. Bet tokios nėra. Ji sulipdoma apie vadinamąją "trečiąją jėgą", kurią sudaro socialistai, radikalai ir respublikinis liaudies sąjūdis. Vyriausybė yra labai jautri tai viešai nuomonei ir labai lengvai pažeidžiama.

Jei reikia ministerio, bus ir ministerija

Nepastovi yra Prancūzijos vyriausybė ir savo narių skaičiumi. Beveik kiekvienas ministerių kabinetas savo skaičiumi yra buvęs kitoks — didesnis arba mažesnis. Įkurti arba panaikinti naują ministeriją yra visai paprastas reikalas. Tai sprendžia kiekvienos ministerijos politinė vadovybė. Po ministerių kabineto krizės, žiūrėk, jau kurios nors ministerijos ir nėra, arba nauja atsirado. Tai daroma dėl to, kad reikia duoti mažiau ar daugiau vietų ministerių kabinete toms partijoms, kurios šiaip taip sulimpa ir sudaro vyriausybę.

Ilgas kelias, bet trumpos dienos

Vyriausybei sudaryti kelias taip pat yra labai painus. Pirmiausia respublikos prezidentas tariasi su partijų vadais ir nusprendžia, koks asmuo turi daugiausia galimybės būti ministeriu pirmininku. Surastas kandidatas pakviečiamas. Jis tada lipdo kabinetą. Kai jau jį susidaro, prezidentas paskiria būti ministeriu pirmininku. Dabar jis turi eiti į parlamentą, kuriam paduoda patvirtinti ministerių sąrašą. Jei patvirtina, tai prezidentas paskelbia, kad tokia vyriausybė jau yra. O jei parlamentas nepatvirtina, reikia vėl viską pradėti iš pradžios. Neseniai nugriuvusi Pleveno vyriausybė, kuri išsilaikė tik penkis mėnesius, buvo tokiu būdu lipdoma 32 dienas.

Dviejų dalykų negalima svaidyti

Nors vyriausybės ir ministeriai keičiasi, ateina ir po trumpo laiko išeina, bet viena ministerija yra gana pastovi: tai užsienio reikalų ministerija. Nuo karo pabaigos ji turi tiktai antrą šeimininką, ir abu jie tos pačios partijos — respublikinio liaudies sąjūdžio. Tai rodo, kad užsienio reikalams Prancūzija yra atsargi, opi ir iš ministerio kedės pastatyto žmogaus taip neapdairiai neverčia.

Be to, Prancūzija turi dar vieną ypatingą tradicijų saugotoją — tai vadinamąją aukštųjų valstybės pareigūnų korpusą (Grand commiss d'Etat). Jį sudaro valstybės sekretoriai ir generaliniai sekretoriai, kaip Anglijoje 'permanent secretary." Ši įstaiga turi didelį Prancūzijos pasitikėjimą. Ji ir atlaiko tas dažnas vyriausybių krizes.

Kaip padaryti reformą?

Gen. De Gaulle reikalauja pagrindinių reformų Prancūzijos konstitucijoje. Jis norėtų pasekti JAV konstituciją, kur vyriausybę sudaro prezidentas. Kitų partijų reikalaujamos reformos taip toli nesiekia. Tačiau reformoms pravesti reikia stiprios vyriausybės. O jos kaip nėra, taip nėra. Prancūzija yra nepastovių vyriausybių, arba vyriausybių infliacijos šalis. Kuo tai baigsis, parodys tik ateitis.

JAV tankas (M-4) skuba į pagalbą etiopiečių daliniams, kovojantiems Korėjoje su komunistais. Nors žemė įšalusi, bet sunkus tankas giliai įsirausia į žemę.

Fordas krašto gynybos programoje

Praėjusiems metams užsibaigus, Fordo bendrovės viceprezidentas (executive vice-president) E. R. Breech padarė pranešimą, iš kurio patiekiame čia svarbesnius faktus, kaip Fordo Motor Co. stengiasi prisitaikyti prie dabartinės padėties ir patenkinti Fordo automašinų pirkėjus.

Pasibaigus Antrajam Pasauliniui karui, o ypač per paskutinius trejus metus, Fordas skyrė visas savo pastangas tam, kad būtų galima pasiekti kuo didesnės pažangos. Tai reiškė, kad Fordas siekė gaminti kaskart tobulesnes ir vis geresnės vertės automašinas. Tam buvo naudojami nauji, galima sakyti, revoliuciniai technikos metodai, naujas mašinas projektuojant ir jas gaminant. Jų vertė vis kilo ir parduodamų mašinų skaičius didėjo. Varžybose su kitomis automašinų bendrovėmis Fordas ėjo tvirtu žingsniu. 1952 metais buvo numatyta pasiekti ypač aukšto produkcijos ir mašinų vertės laipsnio.

Tačiau nuo Korėjos karo pradžios sąlygos labai pasikeitė dėl krašto gynybos programos. Krašto gamybos tvarkymo įstaigos (National Production Authority) yraa apkarpiusios keleivinių automobilių ir sunkvežimių skaičių, o taip pat yra padaryti suvaržymai kai kurioms medžiagoms gauti. Tai atsiliepė ir į Fordo automašinų gamybą. Pavyzdžiui 1950 metais Fordas pagamino 1,-902,536 lengvąsias ir sunkiąsias auto mašinas. 1951 metais jų pagaminta tik 1,482,631. 1952 metais, galimas daiktas, vos bus pasiekta pusės 1950 metų skaičiaus. Vis dėlto 1952 metams yra pagaminti visiškai nauji Ford, Lincoln ir Mercury modeliai.

Fordas yra stipriai įsijungęs ir į karinių reikmenų gamybą. Jo talka čia yra labai žymi. Fordas prisideda prie gamybos karinių lėktuvų, sprausminių orlaivių, tankų, šaudmenų ir kitų karinių reikmenų. Bendrovės lėšomis tam yra kuriamos naujos įmonės ir sutelkiamas gerai pasiruošęs personalas. Bet reikia pažymėti, kad darbo rankų tiems darbams reikalinga mažiau, negu pačios medžiagos. Dėlto ir Fordo valandinių darbininkų skaičius per praėjusius metus yra sumažėjęs 27,500, o padidėjęs 6000 mėnesinių tarnautojų (kontrolei, projektavimui ir k.). Taigi praėjusiais metais buvo tik 133,000 dirbančių, o prieš tai— 154,500.

Reikia laukti, kad 1952 krašto gynybos programa bus dar sustiprinta ir suintensyvinta. Vis dėlto Fordas yra pasiryžęs, kiek tik bus galima, skirti didelį dėmesį civilinei gamybai.

Yra vilties, kad tarptautinė padėtis nesunkės, ir jau 1953 metų pradžioje galima bus vėl grįžti prie normalios gamybos. To tikisi ir laukia ne vien automašinų pramonė, bet visa Amerikos industrija, kuri savo ruožtu dabartinėse sąlygose tik dar labiau stiprėja.

(Prnš.)

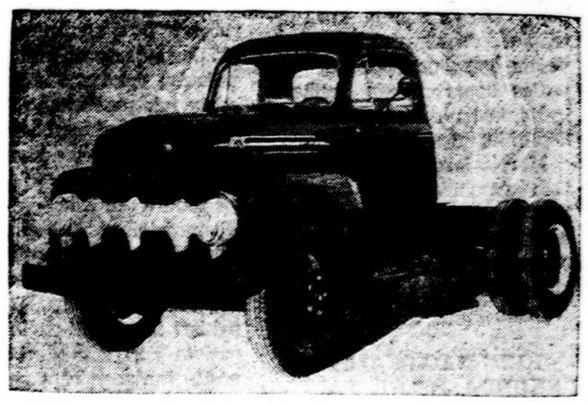

1952 metų serijos F-6 sunkvežimio priekis ir chassis. Jis skiriamas ypatingai sunkiems darbams. Galima pasirinkti 106 arklio jėgų 239 kub. inčių V-8 motorą arba 112 arklio jėgų Big Six.

Tai yra 1952 metų Fordo "Ranch Wagon"—labai patogi automašina šešiems keleiviams ir nemažam kroviniui, tinkanti miestui ir kaimui. Galima ją užsisakyti su Mileage Maker Six arba Strato-Star V-8 motorais, su paprastu perjungimu (conventional transmission), arba su Ford overdrive ir Fordo matic.

DARBININKAS

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

—BY—

FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$5.00	Amerikoje metams	$5.00
Brooklyn, N. Y.	$5.50	Brooklyn, N. Y.	$5.50
Half year	$3.00	Pusei metų	$3.00
Foreign	$5.50	Užsienyje	$5.50

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. — Redakcija—GLenmore 5-7281 Administracija GL. 5-7068

TĖVYNĖ LAUKIA AUKOS

Auka lydi kiekvieną žmogaus žingsnį. Vargu rasime tokį žmogų, kuris pereitų pro gyvenimą nepažindamas, kas yra auka. Tai nėra lengvas dalykas, bet neišvengiamas. Aukojasi kiekvienas žmogus ko nors siekdamas. Kai siekia net asmeninio gero, jis turi tam aukoti ir savo laiką ir jėgas. Toks jau yra žmogaus gyvenimas. Jis turi gerai įtempti savo jėgas, daryti iš savęs auką, kad pasiektų turto ir garbės.

Dar kilnesnis yra pasiaukojimas kitiems, ne sau. Tada yra daroma tai, už ką nelaukiama jokio atlyginimo ar malonumo. Tai yra tikroji aukos prasmė. Tai daroma dėl paties gero, dėl to noro padėti artimui, kad jam būtų lengviau gyventi.

Kad lengviau būtų kitiems gyventi, aukojasi ir tie, kurie miršta už savo tėvynę ar kuria kilnią idėją. Tai yra didelė auka, pati didžiausia, kurią žmogus gali iš savęs duoti, nes ji apmokama jo paties gyvybe. Ji atiduodama už savo kraštą, kad jis būtų laisvas, kad kitiems būtų gera jame gyventi.

Šiuo metu taip aukojasi partizanai Lietuvoje. Daug jų yra jau galvas paguldę, besigrumdami su nepalyginti galingesniu priešu. Daug lietuvių nuėjo į Sibirą ir ten žuvo, nes savo kraštą mylėjo. Ir dabar žūsta ten mūsų broliai ir sesers, kaip aukos už tautos išvadavimą iš vergijos. Ar tie, kurių ta vergija šiuo metu nesiekia, neturi taip pat aukotis ir aukoti?

Kai Altas skelbiamo vajaus metu kreipiasi į visus lietuvius, prašydamas aukoti Lietuvos išlaisvinimui, jis kreipiasi ne kieno kito, o žudomos tautos vardu. Nesvarbu, kokios grupės ar asmenys tuo ar kitu metu stovi kovos priešakyje, jų vedama kova skiriama tautai išlaisvinti ir į tą kovą privalo visi įsijungti. Renkamos piniginės aukos yra tos vienybės išraiška ir reali parama. Kas nuo tos pareigos atsisako, jis save išjungia iš kovos fronto. Jis dėl kurių nors priežasčių, asmeniškų ar grupinių, atsisako aukotis savo tautai. Jam tada rūpi pirmoje vietoje ne tautos išlaisvinimas, o išsilaisvinimas iš tų vadovaujamų veiksnių, kurie jam nepatinka. Galima dėl to ginčytis ir vienaip ar kitaip tvarkytis, bet negalima griebtis tokių negarbingų priemonių, kurios labiausiai užgaulios yra pavergtam kraštui.

Viena iš jų yra skatinimas nieko neduoti Vlikui ar Altui, kad jie negalėtų toliau rūpintis Lietuvos išlaisvinimo reikalais. Ar tie laikraščiai ir asmenys, kurie tokias mintis yra paleidę, nujaučia bent kiek, kad tai savo tautos išdavimu atsiliepia. Kas vėliau patikės, kad reikia duoti kitiems, nes tie jau "geresni kovotojai" už Lietuvos laisvę? Su asmenimis čia reikalas nesipina, o su pačiu tautos išvadavimu. Pasiginčysime paskui, kai Lietuva bus laisva, kas tikrai aukojosi, o kas dūmus į akis pūtė.

Lietuva dabar yra tokiame varge, kokio ji niekada nematė. Ji reikalinga visų talkos ir aukos. Ir mes giliai tikime, kad visi nuoširdūs lietuviai, nepaisydami, kokie eitų iš šalies kurstymai, savo auka dėsis prie kovos už Lietuvos išlaisvinimą. Tėvynė tos aukos laukia nekantraudama ir klupdama.

NEPAMIRŠKIME

VASARIO MĖNUO YRA KATALIKIŠKOS SPAUDOS PLATINIMO MĖNUO

Skaitykite katalikišką spaudą

Milijonai to norėtų, bet...

Vasario mėnuo yra parinktas katalikiškai spaudai labiau sustiprinti ir paskleisti. Prie NCWC yra sudarytas štabas visam tam darbui vadovauti. Jis šiems metams yra parinkęs du šūkius, kuriuos katalikai turi gerai įsisąmoninti. Vienu yra šv. Povilo žodžiai: "Aš sakau, kad niekas jūsų neprigautų įtikinėjančiu žodžiu" (Kol. 2,4). Antras: "Skaitykite katalikiškąją spaudą — milijonai to norėtų". Ką tai reiškia?

Šv. Povilo įspėjimas

Vienintelis žodis, kuris žmogaus negali prigauti ir neprigaudinėja, ateina iš Dievo. Jis yra dar Kristaus paliudytas ir Jo moksle paliktas. Šv. Povilas, rašydamas apie tai kolosiečiams, įspėja, kad jie būtų apdairūs ir bet kam lengvai nepatikėtų, nors būtų kalbama ir labai įtikinančiais žodžiais.

Mūsų laikams tai dar labiau tinka, negu seniau. Niekada nebuvo tiek skleidžiama netiesos ir apgaulių žodžių, kaip dabar. Žmogus norima įtikinti, kad jis gali apseiti ir be Kristaus tiesos, kad jam užtenka tik jo proto ir mokslo. O kur su tuo vienu protu nueinama, rodo beprotiški bolševikų eksperimentai su žmonėmis.

Bet ir kas su jais kovoja, skleidžia bolševizmą kitu būdu: palaiko jų mintis, kad tikėjimui nėra ko veikti visuomeniniam žmonių gyvenime. Jie gali ir be to išsiversti, kol apsiverčia visas gyvenimas viršum kojomis, pakrinka moralė ir žmogus ima artėti prie galvijo. Ar nuostabu, kad tiek gyvuliškų reiškinių matome dabarties žmonių gyvenime, sakysime, kad ir mainikavimą žmonomis ir vyrais. Didieji laikraščiai, nekalbant apie šlamštlapius, iš to sensacijas daro. Retas kas papeikia. Viena Katalikų Bažnyčia kategoriškai tai smerkia. Ir dėl to puolama.

Tai tik vienas pavyzdys, kur žmogus nueina, patikėjęs įkalbinėjimui, kad jis gali Dievo paskelbtos tvarkos ir nepaisyti. Įkalbinėjimai kartais būna įtikinantieji ir patrauklūs, bet vaisiai kartūs. Šv. Povilas įspėja gerai apsidairyti.

Didžiausias priešas

Iš nepaisymo Dievo tvarkos šiais laikais yra išaugęs ir didžiausias krikščionybės priešas, kokį istorija kada pažino. Jis neišaugo viena diena, kaip grybas po lietaus. Jis atsirado per ilgesnį laiką iš tų puvėsių, kurie buvo apsėdę žmonių protus ir širdis, kai jie nusuko nuo krikščionybės, kad ir krikštyti. Pačių krikščionių nuodėmės sukūrė bolševizmą, krikščionių drungnų, atšalusių, dviveidžių, tarnavusių ir Dievui ir mamonai. Jie patikėjo apgauliems žodžiams, kad Dievą paliktų tik bažnyčioje ,o visuomeniniame gyvenime gali ir be Jo apseiti. Nureliginta politika atvedė iki antireliginės politikos. Ja dabar vadovaujasi bolševizmas.

Italų komunistų vadas Luigi Longo 1949 metais yra pasakęs: "Yra tiktai vienas konfliktas.... konfliktas tarp komunizmo ir krikščionybės." Suprantama kodėl? Krikščionybė reikalauja, kad Dievo teisės ir įstatymai būtų pripažinti ir saugomi visame gyvenimo plote: ir asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime. Komunizmas priešingai visą gyvenimą siekia pagrįsti ne tiktai antikrikščioniškai, bet iš viso ateistiškai. Dėl to čia negali būt jokio kompromiso, kurio dar kiti ieško. Dėl to ir komunizmas taip žiauriai krikščionybę puola. Kur tik jis įsigali, pirmos aukos būna krikščionys, kunigai, vienuoliai ir katalikiškoji spauda.

Milijonai norėtų, bet...

Katalikiškąją spaudą dabar norėtų skaityti milijonai, bet... jau nebegali. Nebegali ten, už geležinės sienos, kur uždaryti katalikiški laikraščiai, užsmaugiamas kiekvienas laisvas žodis, o ypač Katalikų Bažnyčios. Jei bažnyčiose jis dar pasigirsta, tai labai nedideliame plote ir tik laikinai, vos pakenčiamas. Viešumon išeiti jam kelias užtvertas policinėmis priemonėmis. Tuo tarpu antireliginė literatūra ir propaganda plačiai varoma visomis valstybės priemonėmis. Tai žmones dusina. Jie norėtų paskaityti laisvą, blaivų ir guodžiantį Katalikų Bažnyčios žodį. Bet jau nebegali.

Yra tokia lotynų patarlė, kuri sako, kad "niekiname tai, kas iš po akių paimama." Savo metu tuose katalikiškuose kraštuose, kurie dabar pakliuvo po bolševikiniu padu, kad ir Lietuvoje, nemaža tų pačių katalikų savo spaudos neįvertindavo. Ji kartais rodydavosi ir jiems "nuobodi", "davatkiška", "klerikalinė", kaip ją kiti apšaukdavo. Patikėdavo tiems apgauliems žodžiams ir ieškodavo spaudos sensacinės — "įdomios ir laisvos". Šiandien dar likusieji Lietuvoje katalikiškos spaudos egzemplioriai, slepiami ir jau sudėvėti, eina per rankas. Juose ieškoma paguodos ir tiesos žodžio, į ką anksčiau buvo pamojama ranka.

Ką katalikiška spauda duoda?

Ji duoda žinias, kurių kiti laikraščiai nepatiekia. Ji duoda aiškinimus, kurie kitiems nerūpi. Ji aidi Katalikų Bažnyčios balsų, kurį kiti nori nutylėti arba užslopinti.

"Jūs esate mano balsas" — yra kartą pasakęs popiežius Pijus XI." Daug mažesnis skaičius bendrojo Tėvo vaikų sužinotų mano norus ir mintis be katalikiškos spaudos". Ir dabartinis popiežius Pijus XII yra pabrėžęs didelę katalikiškos spaudos reikšmę, sakydamas: "katalikiška spauda yra labai arti mano širdies."

Ar ji yra arti širdies kiekvienam katalikui? Ar visa padarome, kad ji stiprėtų ir tvirtai laikytų tiesos žibintą kaip yra palinkėjęs prezidentas H. Trumanas.

Gerai pagalvokime apie tai vasario mėnesį.

PREZIDENTO SVEIKINIMAS

Ryšium su paskelbtu katalikiškos spaudos mėnesiu prezidentas Harry S. Truman atsiuntė NCWC Spaudos Centrui asmenišką laišką, linkėdamas geriausio pasisekimo. Prezidentas rašo:

"Šv. Povilas, kuris Naujajame Įstatyme be abejonės buvo viena iš didžiųjų asmenybių, nešdamas pagonims Evangeliją, nešė kartu jiems padrąsinimą ir ateities vizijas."

"Jūsų organizacijai, kurios misija yra taip pat skleisti tiesos šviesą Amerikos žmonėms, labai iš tikrųjų pritinka katalikiškos spaudos mėnesio (vasario, 1952) proga vadovautis jo kilniu patarimu kolosiečiams (11,4): "žiūrėkite, kad niekas jūsų neprigautų įtikinėjančiu žodžiu."

"Geriausio pasisekimo jūsų kilniems siekimams laikytis tvirtai tiesos žibinto, skleidžiant žinias po visas Jungtines Valstybes."

KATALIKŲ SPAUDA JAV

- **LAIKRAŠČIŲ yra apie 100. Jų tiražas siekia 4,5 milijono. Pirmasis katalikiškas laikraštis išėjo Bostone vardu "Courier" (1789). Nenutrūkstamai einąs ir dabar pats seniausias yra Cincinnati-leidžiamas "Catholic Telegraph Register" (nuo 1831 m.)**

jono. Seniausias yra "Annals of the Holy Childhood"

- **ŽURNALŲ yra apie 300. Jų tiražas siekia 10.5 mili- (1860). Įtakingesnis už jį yra "Catholic World" (1865).**
- **KNYGŲ LEIDYKLŲ (didesniųjų) yra 25. Katalikiškos knygos klubų 6. Seniausia knygų leidykla yra P. J. Kenedy and Sons (veikia jau 126 metus).**
- **NE ANGLŲ KALBA išeina 24 laikraščiai. Iš jų 3 dienraščiai. Vienas lietuviškas. Seniausias katalikiškas laikraštis ne anglų kalba yra ispaniškas "La Esperanza", įsteigtas Los Angeles 1849 m. Savo laikraščius turi čekai, graikai, ispanai, italai, lenkai, lietuviai, prancūzai, slovakai, slovėnai, vengrai, vokiečiai.**
- **SPAUDOS AGENTŪRA yra viena. Ji vadinasi NCWC News Service. Ji turi savo korespondentus visose pasaulio šalyse. Ji patiekia žinias, kurių kitos agentūros nepaduoda ir kurias galima rasti tik kat. laikraščiuose.**

AR SKAITAI KAT. LAIKRAŠTĮ?
AR SKAITAI BENT VIENĄ SAVO TAUTOS KAT. LAIKRAŠTĮ?

PAVERGTOJE LIETUVOJE

- **"Dabar tai bent prisivaikštome"** — skundžiasi žmonės Lietuvoje. Sujungti į kolchozus, o palikti dar daugumoje senose vietose, žmonės turi eiti laukų dirbti už kelių kilometrų. Dažnai į dieną tokio kelio ir varinėjimo po laukus susidaro iki 40 klm. (25 mylios). Tai tau ir nauja tvarka!

- **Kaip lietuviai gelbėjo vokiečius?** Vokiečių spauda nuolat duoda vis naujų žinių iš Lietuvos. Jas laikraščiams papasakoja iš Lietuvos į Vakarų Vokietiją išsiunčiami vokiečiai, kurie 1946-47 metais bėgo į Lietuvą, gindamiesi nuo bado Karaliaučiuje. Viena jauna moteris, mirus iš bado jos motinai (iš 72 mirdavo 60), atsidūrė Tauragės apskr. Ten ji sutiko daugiau vokiečių, kuriuos lietuviai priglaudė ir slėpė. 1949 metais komunistinė Lietuvos vyriausybė ėmė visus vokiečius registruoti. 1951 metais daug jų buvo surinkta Kaune ir iš ten vežama į Vokietiją. Reikėjo pristatyti 2 liudininkus, kad esi vokietis. Ta jauna moteris nurodo, kad tuojau atsirasdavo 20 lietuvių ūkininkų, kurie mielai sutikdavo paliudyti. Taip lietuviai juos apgynė ne tik nuo bado, bet ir padėjo ištrūkti iš bolševikų vergijos.

- **Kurie muzikai Lietuvoje dar gyvi?** Sovietinė spauda mini šiuos muzikus, žinomus iš N. Lietuvos laikų: J. Karosą, K. Galkauską, S. Vainiūną, A. Račiūną, K. Kavecką. Visiems jiems įsakyta "muzikiškai" apdainuoti" kolchozus, arteles, kombinatus, soclenktynes, priešakinius didvyrius. Tokia ta "priešakinė muzika"!

- **Čekoslovakijos komunistai** nutarė pertvarkyti vyskupijų sienas ir priderinti jas prie civilinio krašto suskirstymo valsčiais ir apskritimis. Pasitarimuose dėl šios reformos nedalyvavo nei vienas bažnyčios atstovas.

KUR TU ESI?

Jiedu, vyras ir žmona, praėjusio karo išskirti, vienas antro ieškojo šešerius metus. Visur ieškojo ir neberado niekur. O dvejus metus likimo atitremti, gyveno toje pat nedidelėje saloje, kur galėjo susitikti kiekvienam žingsny. Kai vieną tamsų vakarą ta jų išskirtis pasibaigė, žinia apskrido visą pasaulį. Visiems ji rodėsi nuostabi ir reta. Ji čia paduodama iš vokiečių spaudos, nes jie abu yra vokiečiai.

3 Atpasakojo K. KROKŠLYS

Jis taip pat buvo žmogus be namų. Kai jį paleido iš nelaisvės, jis neturėjo kur eiti: paliko toje pat statybos komandaje, kuriais tiktai vardas buvo kitas duotas — "Vokiečių Darbo Kuopa". Paliko čia vienas kitas iš senų jo draugų ir atėjo naujų. 1949 metų gegužės mėn. visi jie buvo perkelti į Sylto salą taisyti naujų aerodromų.

Atkeltas į salą, Erikas dar labiau savyje užsidarė. Jis nemėgo vaikščioti po žmones ir apsakinėti jiem savo nedalios, arba lankyti kavines, kino teatrus ir smukles, kaip tai darė jo draugai. Po darbo jie beveik kas vakarą patraukdavo į Westerlandą, patį stambiausį salos miestą, į kurį vedė anie du keliai: geležinkelis ir autostrada. Jos pakraščiu daug kartų yra praėjusi Gertruda, įsikabinusi jaunuoliui klaipėdiečiui į ranką. Ji turėjo jau devyniolika metų, o tokiame amžiuje po darbo tekstilės fabrike norisi prasiblaivyti ir pasižmonėti. Taip jiedu kai kada traukdavo į Westerlandą, ten pasėdėdavo kine ar pasišokdavo kurioje salėje. Ji sutikdavo ir vyrus iš Darbo Kuopos. Buvo kalbama, kad vienas iš jų savo šeimos nesuranda. Ar tai nuostabu? Visame krašte daug yra išblaškytų šeimų. Argi ji nepriklauso prie vienos iš tų nelaimingųjų? Štai tėvo niekur neprisišaukia...

Darbo kuopos vyrai nieko tikro apie tai negalėjo pasakyti. Erikas Modrszinskis niekam plačiau nesipasakojo, kiek jis savųjų buvo praradęs, kur galėjo būti ta jo šeima. Jis pats to nežinojo. Už sutaupytus pinigus buvo įsigijęs radijo aparatą, prie kurio prasėdėdavo ilgas valandas, kai kiti ūžavo kavinėse. Gal kur atsišauks bent per radiją? Kartais būdavo skelbiama, kas ir ko ieško. O kai nubosdavo radijas, nebylus jo viltims, eidavo tada prie balandžių. Tuos burkuojančius padarėlius jis mėgęs dar Zippnowe, kai buvo drauge žmona ir vaikai. Jam rodėsi, kad ir dabar, kada juos iš rankų lesina, ims ir atbėgs kuris iš vaikų ir prašys paukštuką paglostyti. O jis glostys švelnią Gertrudos arba Eriko galvutę.... Galimas daiktas, jis bus jau paugęs berniukas, jei yra kur gyvas, kaip anas, kuris dabar nuo lango nuėjo. Šį kartą nekreipė nei dėmesio, kaip jis atrodo. Jų dažnai čia apsilanko, svetimų. Juo daugiau į juos žiūri, juo aštresnis saldumas širdį piausto. Ypač daug tų paauglių prisirenka, kai darbo kuopos vyrai laisvalaikiu aikštėje kamuolį spardo.

Vieną kartą ten buvo nubėgęs pažiopsoti ir jaunasis Erikas. Visi salos gyventojai žinojo, — tai buvo ir laikraštyje rašyta, — kad Darbo Kuopos vyrai yra sudarę atskirą futbolo komandą. Rungtyniaudami su kitais, jie yra aplankę kone visus salos miestelius, o dabar buvo suruošę žaidynes Keitume. Į kitas vietas Erikas Modrszinskis taip pat nukeliaudavo kartu su savo draugais. Mat, jo draugai, norėdami nelaimingąjį kiek prablaivyti, buvo prikalbinę, kad jis bent palydovu ar stebėtoju pabūtų. Vyrai stipriau kamuolį spiria, kai savieji iš šalies stebi ar dar paskatina. O jis juk norėtų, kad darbo kuopos vyrams sektųsi? Erikas tikrai to norėjo, ir jis kartu su jais maišėsi aikštėse arba slankiojo tarp žmonių. Bet šį kartą, kai buvo žaidžiama prie pat jo namų, jis paliko prie savo radijo ir spurdenančių balandžių.

Balandžius pakylant ir nusileidžiant buvo galima gerai jų aikštės pastebėti. "Ar nebus tiktai pašto karveliai?", pagalvojo jaunasis Erikas, kuriam krito jie į akis ir priminė tėvą. Taip ir nubėgo jis ton pusėn, kur paukščiai nardėsi ore. Jie dabar buvo sutūpę ant stogo. Ant palangės grojo pastatytas radijas. Langas buvo praviras. Berniukas įkišo net galvą į vidų, bet ten nieko nesimatė. Atlapos durys rodė, kad balandžių šeimininko neseniai išeita. Gal lesalo jiems paieškoti? O gal jis stovi anoje pusėje slenksčio, už namo, ir žiūri, kaip jie myluodamiesi vienas kitą pešioja?... Ten stovėjęs Erikas Modrszinskis kiek krūptelėjo, kai balandžiai vienu sykiu nuspurdėjo nuo stogo. Aišku, juos pabaidė anas berniukas, kuris dabar lėtu žingsniu artėja vėl prie aikštės. Kam jam reikėjo tuos paukščius gąsdinti?

Erikas užsuko radiją, uždarė langą ir pramintu taku nuėjo į senąją Keitumo bažnyčią. Žmonės dažnai matydavo jį ten einant. Jie gerai nujautė, ko jis te vaikšto. Negirdėdavo tiktai jo širdies aimanos, kuri liejosi vis tais pačiais žodžiais: "Viešpatie, kur yra dingusi mano šeima?"

•

Baigėsi jau šeštoji vasara, kai Anna gyveno Dikjen Deel vasarnamyje. Prieš dvejus metus ji norėjo išsikelti, ir vaikai spyrėsi, bet kaž kas ją prikalė prie tos vietos. Ji čia tvarkėsi, tarytum amžius turėtų prabūti ne kur kitur, o toje likimo nuskirtoje saloje. Apsidraudė net nuo ugnies, kaip tai daro sėslūs žmonės.

Kai 1951 metų vasaros pabaigoje pas ją užėjo tas pats apdraudos agentas, — jis buvo kartu ir skrajojantis salos pirklys, — jiedu sėsterėjo pašnekėti, kaip seni pažįstami. Ponas Sadewasseris galėjo daug ko papasakoti, nes buvo iššniukštinėjęs visus namus, kokius tik saloje rado. Apsukęs vieną ratą, jis pradėdavo vėl iš pradžios, vis turėdamas ko nors naujo pasiūlyti. Kas buvo apsidraudęs nuo gaisro, galėjo dar apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų. Bet Annai tai nerūpėjo. Kokia dar gali būti didesnė nelaimė, kuri ją ištiko? Ponas Sadewasseris tikrai negali nuo jos apdrausti, bet pasiūlyti naujų prekių jis visada gali. Sakysime, jo žmona už 25 markes parsisiųsdino labai gražių baltinių. Ar Annai jų netrūksta? Vaikai juk paauga. Iš tikrųjų, ji norėtų tokią siuntą turėti, bet negali tiek pinigų iš karto mokėti. Gal jo žmona galėtų paaiškinti, ar išsimokėtinai taip pat prisiunčiama? Ponas Sadewasseris, be abejo, paklaus ir mielai patarpininkaus ,tik jam reikia pavardė užsirašyti. Iš ano karto jis prisimena, kad ji nelengva ištarti. Vadinasi...

— Anna Modrszinski,— pratarė moteris.

— Modrszinski....Luktelėkite, man rodos, esu jau girdėjęs tą pavardę kitoje vietoje. Ar jūs neturite čia giminių?

— Jokių.

— Mūsų giminės yra tik apie Brombergą, prie Vislos, iš kur mes esame kilę, — pridėjo savo žodį senutė, Eriko motina.

— Vis dėlto aš pasiteirausiu, — išeidamas pažadėjo ponas Sadewasseris. — Jei ką sužinosiu, pasuksiu iš kelio ir pranešiu.

Skrajojančiam pirkliui visada yra taip: jis sakosi sukąs iš kelio, o visada eina tiesiai. Negali tikrai nei jo žodžiu patikėti. Mažai ką jis plepa. Vis dėlto Gertrudai parėjus iš darbo, motina užsiminė, kad lankėsi toks žmogus, einąs per visą salą. Jis sakosi radęs žmogų tokia pat pavarde. Gal būt....

— Nesąmonė, — taip tiesiai ir atkirto jaunas Gertrudos kraujas. — Jei būtų tėtė, jis jau seniai būtų mus suradęs. Ar toli čia tas Keitum, kur ta darbo kuopa dirba? Žmogus tik apsijuoktum, patikėjęs ir ėmęs teirautis.

Iš tikrųjų patikėti tam buvo labai sunku. Visada sunku patikėti, kad paprastas daiktas gali būti nuostabus. Tokių daiktų ieškoma toliau, nes žmogus yra įsitikinęs, jog čia pat jų negali būti. Kaip gali suseiti išskirti keliai ten, kur jų niekas sąmoningai nevedė?... Niekas? Ar be žmogaus dar niekas kelių žemėje nevedžioja? Čia Gertrudai pristigo tikėjimo. Ir motina, jos paveikta, apsisprendė palaukti, kol ponas Sadewasseris "pasuks iš kelio."

Pabaiga 4 p.

PRIESAIKĄ

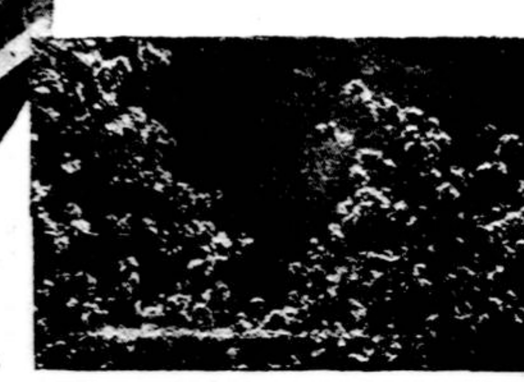

daviau ne tokiam vyrui ir ne tokiai moteriai Ar tai tiesa?

K. J. JUOZEVIČIUS

Jūs atsimenate jungtuves bažnyčioje.

Pradžioje kunigas klausia:

— N., ar esi gerai apgalvojęs, niekeno neverčiamas ir tikrai pasiryžęs vesti N., kuri čia, šalia tavęs, stovi?

Atsakoma: Taip.

— Taip pat ir tu N., ar esi gerai apgalvojusi, niekeno neverčiama ir tikrai pasiryžusi tekėti už N., kuris čia, šalia tavęs, stovi?

Atsakoma irgi: Taip.

Pašventinus ir sukeitus žiedus, duodama iškilminga priesaika:

— Aš N., imu sau tave N. moterimi ir šventai pasižadu tave mylėti, būti tau ištikimas, tave gerbti, ir ligi gyvas tavęs neapleisti. Taip tepadeda man Dievas ir visi jo šventieji.

Tas pat pakartojama ir antrosios pusės.

Po to kunigas kreipiasi į liudininkus.

— Jus visus, kurie čia esate, imu sau liudininkais, kad prireikus parodytumėte, jog šių dviejų moterystė yra teisėtai sudaryta ir Bažnyčios patvirtinta.

— Ką Dievas sujungė, žmogus teneišskiria. Todėl jūsų moterystę aš, Katalikų Bažnyčios vardu, tvirtinu ir laiminu Vardan Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios. Amen.

Pirmomis moterystės dienomis kiek daug būta saulės, meilės ir gėlių.

Prabėgo metai, kiti...

Žinai ką? Mus ištiko tai, kas daugelį ištinka. Rožės nužydėjo. Mes esame jau ne tie patys, kurie susikibę rankomis ėjome prie altoriaus. Aš daviau priesaiką anokiam vyrui, anokiai moterai... Dabar nereikalauju tokių ružavų spalvų, kaipo anose dienose... Nenoriu, kad mane ar mano jausmus suprastų, bet kad bent išlaikytų šiokį tokį žmoniškumą. Jei mūsų gyvenimas... bet galime būti džentelmenai.

Ir štai, dar už gražių dekoracijų, besišypsančių laime akių — ašaros. Visa tai kartais būna ilgų metų kančios išdava. O kiek iki to laiko kentėta, slėpta nuo negailestingos, neužjaučiančios ir nesuprantančiai kvailos minios akių.

Pirma, nei kuris mesite akmenį į tokią šeimą, pagalvokite, koks kryžiaus kelias, kančių kelias, buvo nueitas, jei jau ne taip padaryta.

Stiprūs saitai suriša vyrą ir žmoną: vaikai, garbė, teisiniai ryšiai. Bet visa tai nieko negelbsti, jei prarandama pats stipriausias ryšys — meilė. Pilna, tyra meilė, be dėmės ir šešėlio.

Aš tave myliu

Prieš pat Kalėdas Illinois valstybės anglių kasyklose įvyko sprogimas. Vieno žuvusio angliakasio kišenėje rastas mažas popieriukas, ant kurio, matyt neturėdamas vilties išsigelbėti, nelaimingasis savo žmonai užrašė:

"Aš tave myliu, aš einu pas Kristų."

Jaudinančių vyro ir žmonos gyvenimo momentų matėme bėgdami iš Lietuvos. Bėgą vaikai, kviečia kartu tėvus. Tėvas atsisako: "Kur jis iš savo žemės ir savos namų pastogės senatvėje eis." Motinai gaila skirtis su vaikais, bet jei jau tėvas atsisako, liksiu ir aš su juo kartu. Abu vargo matėme, mylėjomės ir barėmės, bet daviau priesaiką neapleisti iki mirties — mirsiu su juo kartu.

Jei meilė šeimos gyvenimo tokį didelį vaidmenį vaidina, tai reikia daryti visa, kad ji gyvenimo kelyje nemažėtų.

Kokios tad klaidos vyro ir žmonos gyvenime daromos?

Meilė yra nedaloma

Platonas jau sakė: "Kas myli dvi moteris, tas nemyli nė vienos." Padalinta meilė, nėra pilna meilė. O nepilna meilė negali suteikti laimės šeimai. Kai suskyla širdys, nyksta meilė. Kai sunyksta meilė, išyra šeima.

Vienas kito neapgaudinėjama. Moterystės gyvenime daugiau veikia nujautimas. Paprastai nujaučiama, kas vyksta antrojo dvasioje. Galima tik laikinai apgaudinėti. Bet apgavystė išeina aikštėn. Tada akys pasrūva ašaromis, naktimis neužsimerkia. Meilės šypsnys lūpose virsta neapykantos šypsniu.

Šeimos gyvenime perėjimas iš laimės ir meilės į neapykantą ir suirimą yra toks mažas, kaip dvyliktos valandos bruoželis. Kaip tik prarandama pusiausvyra, nugarmama į prarają.

Ar yra vilties atitaisyti?

Niekas taip giliai nemoka neapkęsti, kaip tie, kurie vienas kitą mylėjo. Kas nemyli, tas sugeba numoti ranka, bet kas daug mylėjo, tas ramybės neranda; kerštu dega, pykčiu verda. Jei jau šiaip tai ir susiklijuos, tai vistiek nebus toks gražus sugyvenimas, kaip pradžioje.

Norint gražiai sugyventi, negalima vartoti prievartos, savo valios be atodairos primesti kitam. Prievartos negalima vartoti net tada, kada viena pusė daro aiškių nusikaltimų šeimos meilei ir ištikimybei. Tada vietoje meilės ims kalbėti pyktis: "Tu man ne viršininkas, aš tau ne tarnaitė..." Tik meilė be prievartos atspėja vienas kito troškimus ir skuba išpildyti antrojo valią.

Gražus sugyvenimas šeimoje nepakelia kasdieniškumo

Esate savi, bet drauge ir svetimi. Gal tiksliau pasakius—savistovūs. Esate savi tiek, kiek sugebate kits kitą patraukti prie savęs, kiek sugebate prie kito prisiderinti. Prisiderinti taip, kaip stengiamasi prisiderinti iki vestuvių. Jei neprisiderinsite prie vienas kito, nenusileisite, anksčiau ar vėliau bus tragedija. Čia dažnai daroma didžiausia klaida.

Moteris, kuri po vestuvių mano turinti vyrą už "skvernų" ir dabar jau gali nebesitvarkyti, nesipuošti, tvarkos neprižiūrėti, klaidingai mano. Taip pat ir vyras.

Paslapčių, tiesa, tarp vyro ir žmonos nėra, bet nereikia pamiršti, kad ir po dvidešimts moterystės gyvenimo metų turi būti išlaikomas drovumas. Juo ilgiau išliks drovumas, tuo ilgiau bus įdomūs vienas kitam.

Nors ir labai knieti širdį kartais išsibarti, "visą tiesą pasakyti," bet šimtą kartų geriau nutylėti. Tada bus nupirkta ramybė ir meilė.

Jūs esate tas pats vyras ir ta pati moteris, tik jūsų žodžiai ir elgesiai ne tie patys, kaip prieš vestuves, nes jūs neišpildėte svarbiausio savo priesaikos žodžio: "mylėti ir gerbti."

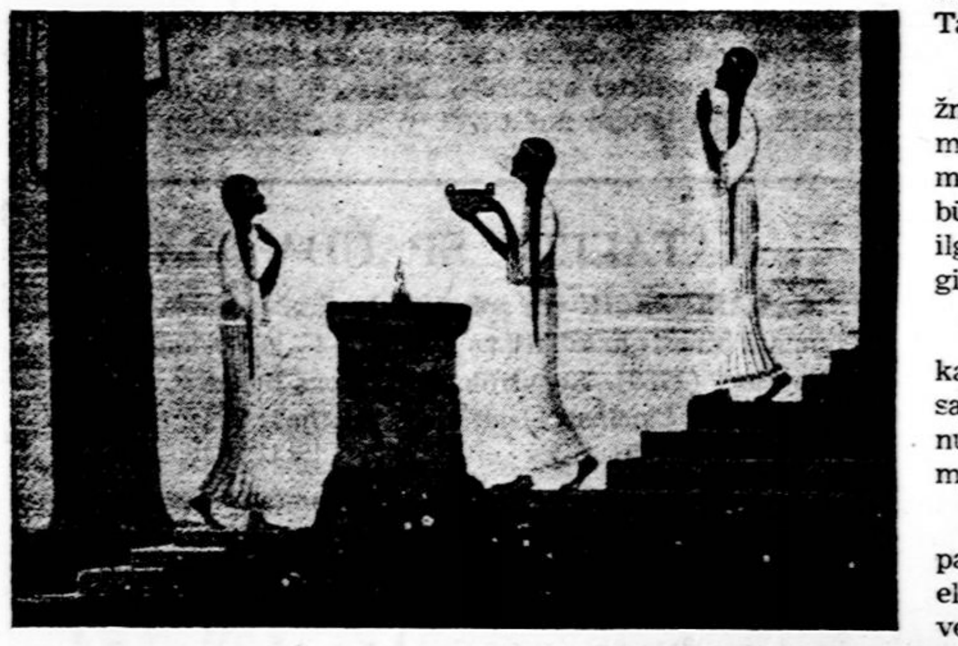

AUKA — K. Šimonis

LIETUVIAI PASAULYJE

ITALIJA

• **"Giovani",** plačiausiai skaitomas jaunimo žurnalas, kalėdiniame numeryje įsidėjo dail. Pacevičienės tapyto paveikslo "Užgimimas" nuotrauką. Laikraštis labai šiltai atsiliepia apie dailininkę ir Lietuvių tautą. Paveikslas tuo būdingas, kad visi asmenys ir aplinka pavaizduota lietuviškai, papuošti lietuviškais drabužiais ir ornamentais. Prieš porą metų šis paveikslas buvo išstatytas Novaros miesto religinio meno parodoje, kur jį nupirkč inž. Lombardi.

• **"Il Tempo",** didžiausias Romos dienraštis, duodamas žinių apie Čekoslovakijoje vykstančius areštus, gale įsidėjo 15 eilučių apie areštus ir deportacijas Lietuvoje. Laikraštis pažymi, kad rusai nužudė apie 50,488 lietuvių. Didelis jų skaičius mirė koncentracijos stovyklose Rusijos gilumoje.

• **Lietuvės dailininkės** Sofija Pacevičienė ir Irena Pacevičiūtė rengia savo kūrinių parodą, kuri įvyks Barberini rūmuose, Romos centre.

ANGLIJA

— **Sava spaustuvė.** Praėjusių metų gale DBLS Centro Valdyba, visuotinio susirinkimo įgaliota, pradėjo vajų pirkti savo spaustuvę. Ypačiai pajusta savos spaustuvės reikalingumas, kai žmonių skaičius mažėja ir reikia dideles pinigų sumas sumokėti už "B. Lietuvio" spausdinimą. Lietuviai noriai atsiliepė ir pradėjo siuntinėti aukas. Jeigu viskas gerai eisis, gal šiais metais ir bus galima įsigyti nuosavą linotipą. Tada ir laikraščio, ir spaudos darbai žymiai palengvėtų.

ŠVEICARIJA

• **Lietuvių Bendruomenės Valdyba** per šventes išleido dr. A. Geručio redaguotą "Šveicarijos Lietuvių Žinių" trečią numerį, kuriame sudėta apsčiai vertingos medžiagos.

• **Prel. K. Šaulys,** Vasario 16 d .akto signataras, gyvena Šveicarijoje Lugano mieste (Via Colloni 14). Sausio mėn. 16 d. jis minėjo 80 m. sukaktį.

• **Medicinos studijas** baigė daktaro laipsniais J. Pečiulytė, J. Steponavičius ir Žukauskas.

VOKIETIJA

• **Tuebingene** liko dar keletas lietuvių studentų. Zigmas Brinkis baigia laikyti paskutinius medicinos egzaminus ir pradės rašyti dizertaciją. Vincas Totoraitis ir Rūta Stanulytė pradėjo laikyti baigiamuosius medicinos egzaminus. Antanas Razma, baigęs mokslus, atvažiuoja į Ameriką.

• **Aldona Eretaitė,** prof. J. Ereto duktė, dirbusi porą metų Zuericho teatre Šveicarijoje, šiais metais sekmingai vaidina Mannheimo miesto teatre.

ARGENTINA

• **Kun. Iz. Grigaitis,** kilęs nuo Panevėžio, sausio 1 d. atlaikė pirmąsias mišias Turderoje, netoli Buenos Aires. Jis mokėsi Lietuvoje, Vokietijoje ir Argentinoje.

• **Lietuvių Bendruomenei** Argentinoje susiorganizavus, tarybos pirmininku išrinktas prof. D. Gruodis, o valdybos pirmininkus—Ig. Padvalskis.

Kur tu ESI?

Pradžia 3 p.

Ruduo jau buvo įsukęs į Sylto salą. Išvaikęs jis buvo paukščius į šiltesnius kraštus ir vasarotojus į žemyną. Marių pakraštys parūdijo. Jis buvo nuolat užliejamas neramiai vilnijančių jūrų, į kurias pasidairyti ir Anna vis rečiau išeidavo. O ponas Sadewasseris vis nesirodė. Vadinasi, ir ta žinia buvo apgauli...

Buvo jau spalio mėnuo, kai apdraudos agentas, besisukiodamas po salą, vėl užsuko į Keitumą. Tik dabar jis prisiminė, kad čia turėtų būti žmogus su ta keista pavarde. Praėjęs vienus ir kitus namus, jis ant vienų durų rado aiškiai užrašyta "Modrszinski". Dabar jau reikėjo būtinai pasiteirauti, ar ne jo šeima yra ten prie marių. Jis jam nusako vietą ir žmones.

— Jau penkti metai jie ten gyvena, — dar prideda.

— Penkti metai? Ir tik už kelių kilometrų? Ne, tai negali būti. Ji būtų seniai suradusi, arba jis apėjęs...

— Tai gal giminės? Moteris ten yra su dviem dukterim ir sūnum.

— Mano yra buvę šeši vaikai, — atsikalba Erikas Modrszinski. Jis nori nustumti nuo savęs tai, kas neįtikima. —Tai ne mano šeima.

— Negalėčiau to tvirtinti. Niekada jos seniau nepažinau. Bet yra ten senutė, pražilusi, tokių aštuoniasdešimties metų. Sakosi paeinanti nuo Bromberggo...

Erikui truktelėjo veido raumenys. [illegible] lūpos. Tik po geros valandėlės jis tepratarė:

— Nueisiu pažiūrėti.

Kai Sadewasseris išėjo, Erikas paliko sustyręs. Jo kojos buvo tarytum prikaltos prie žemės. Nelengva buvo pajudėti. Jis bijojo. Jį visą sukrėtė siaubas.

— Ne, aš negaliu ten veržtis, — pasiguodė jis savo draugui. — Supranti? Po tiekos metų....

Karolis Kieslingas jį suprato: pašoko ant dviračio ir nukūrė į Dikjen Deel ištremtųjų stovyklą.

Pravėrus duris, pirmieji jo žodžiai sukrėtė visus namus, nes žinia buvo nuostabi, kaip pasaka. Šeima buvo taip arti tėvo, kad galėjo balsu prisišaukti ir neprisišaukė; ji vaikščiojo jo pėdomis ir jo nesutiko. Abiem rodėsi bedugnė buvo prasivėrusi iki paties krašto, ir nei gyvo šešėlio niekur nesimatė.

O abu buvo gyvi ir vienas antrą jau suradę. Ir jokia tamsi dėmė nebetemdė jų išskirties dienų. Jie laukė vienas kito visu savo širdies dilgesiu ir meile — aštuonerius metus.

Dabar jau nebuvo galima laukti nei valandėlės. Karolis Kieslingas išdūmė atgalios, o Anna su Gertruda išskubėjo iš paskos. Jos ėjo pėsčios, uždususios, kaip moterys aną Velykų rytą. Ar skaidri ir tyra meilė, meilė ištikima ir laukianti, nėra dieviška?

Ten, kur pėsčiųjų kelias nubėga į šalį nuo geležinkelio, rudens tamsų vakarą jiedu susitiko, ir tamsos apie save jau nematė. Pareidami jie matė, kaip pro kambario langus sklido stipri šviesa. Kaimynai susibėgę uždegė žvakes ir plačiai pravėrė duris. Jiedu stabtelėjo prie jų, atsiduso, ir giesmė išsiveržė iš jų lūpų:

"Būki pašlovintas, Viešpatie..."

VALYKIME KRAUJĄ

Dr. A. GRIGAITIS

— Daktare, ar tu vakar nebūsi užtrukęs klube?

— Nesuprantu, Jonai, ką tu nori pasakyti?

— Mielas daktare, argi žmogus pilno proto gali sakyti: "valykim kraują!" Žinai, "laisniuoti" graboriai savo pacientams valo kraują. Bet jų pacientai — nabašnykai. Jiems į gyslas prileidžiama kvepiančio skystimo. O kaip gyvam pravalysi kraują, jei jisai gyslose uždarytas? Antra, ar gali jisai užsiteršti?

— Mieli prieteliai! Štai ką aš jums pasakysiu.

Geležis apvaloma ugnies, o kraujas...

Aną dieną einu pro Antano kalvę ir girdžiu: taukšt, taukšt, taukšt... Einu prie durų ir žiūriu. Antanas kalvis kūju ant priekalo skaldo geležies atomus.

"Vaike, sako kalvis savo padėjėjui, dumpk ugnį ir kaitink atomus. Kūjis jų dar neima. Tik žiūrėk neperkaitink, nes išlėksim abu į padanges. O aš tuom tarpu su svečiu parūkysiu."

Tai matome, kalvis skaldo atomus. Ką gi reiškia medikui pravalyti žmogaus kraują. Pagaliau. kalbėkim kasdieniškai.

Štai, žiūrėkite, laikrodis, rodos, labai sandariai uždarytas, o pridulksta. Arba mašina. Juk reikalinga ji laiks nuo laiko valyti, nes viduje jos prisirenka tepalo bei degamųjų medžiagų liekanų.

Sanatorijos, kuriose pakeičiamas kraujas

Europoje yra net įrengtos specialios sanatorijos valyti žmogaus kraują. Jos įrengtos prabangiškai ir prieinamos tik turtingiems žmonėms. Turtuoliai per žiemą, dzūkų žodžiais tariant, "gardžiai valgę ir gardžiai gėrę" vasarop jaučiasi reikalingi pravalyti organizmą bei kraują.

Tose sanatorijose tokie pacientai gydomi veik badavimu. Per mėnesį ar daugiau laiko paciento sumažėja iš lėto svoris, apsivalo kraujas ir visas organizmas nuo užsilikusių organizme maisto apykaitos kenksmingų sveikatai liekanų ir pacientas grįžta namo atgyjęs.

Tokios sanatorijos, kaip sakiau prieinamos turtingiems žmonėms. Mes gi, darbo žmonės, galime tai padaryti namie be jokių išlaidų.

Kas kraują apneša "dulkėmis"?

Labiausiai kraują užteršiam dažnai ir dideliais kiekiais naudodami maistui mėsą ir mėsos produktus. Mėsa ir jos gaminiai tur daug baltymų, kurie padaro kraują perrūgštų, nes jame susirenka baltyminių medžiagų, kurios kenkia sveikatai. Toks kraujas būna priežastim padagros, inkstų ligų, padidėja kraujo spaudimas.

...O kas apvalo?

Kad to neįvyktų, reikalinga arba išjungti iš maisto mėsą, arba kartu su mėsa vartoti bazinių produktų, kurie neitralizuoja kraujo rūgštingumą, atsiradusi iš mėsiškų valgių. Prie bazinių priskiriami vaisiai, daržovės, uogos, salotos ir t.t.

Tyrimai parodė, jog augalinis maistas kai kurių ligų gydyme duoda labai gerus rezultatus. Augaliniai produktai turi gan daug vitaminų ir mineralinių medžiagų, kurios yra svarbus faktorius kraujo valymui. Jos suriša šlapimo, sieros, fosforo rūgštis su bazinėmis medžiagomis ir druskų formoj pašalina iš organizmo laukan.

Visi mokslinčiai ir nutukėliai pasisaugokite!

Ypač patartina valyti kraują dirbantiems proto darbą. Sulaukus 50 metų, patartina nors kartą metuose daryti kraujo valymą, o nutukėliams arba turintiems palinkimą prie maisto apykaitos ligų, du kart metuose. Geriausias laikas — pavasaris ir ruduo.

New Yorke tokią kuraciją lengva įvykdyti, nes visą metą galima gauti šviežių vaisių, daržovių ir kitų šviežienų.

Kai po žiemos ateina pavasaris

Per žiemą žmogaus organizme ir kraujuje prisirenka kenksmingų sveikatai maisto apykaitos liekanų. Pavasaris yra gamtos atbudimo metas. Jis turėtų būti ir žmogui organizmo apsivalymo metas.

Kuracija trunka 4-6 savaites. Kuracijos metu visiškai nevartoti mėsiškų valgių bei kiaušinių. Šį maistą pakeičiam vaisiais, riešutais, daržovėmis, salotomis, ridikais, ridikėliais, česnakais, cibulais ir panašiais produktais. Iš gėrimų naudoti tik pieną, rūgusį pieną, pasukas, gryną vandenį su vaisių, apelsinų ar citrinų sunka. Alkoholinių gėrimų kuracijos metu nevartoti.

Vartoti ir daugiau nevirtą maistą. Nevirtas maistas yra žymiai sveikiau negu virtas. Verdant, nuovarą neišpilti laukan, bet panaudoti sriubos gaminiams. Nuovare yra gan daug mineralinių medžiagų.

Daržovės ir vaisiai daug gali

Svogūnėliai, o ypatingai svogūnai gerai veikia organizmo bei kraujo valymą. Petruškos ir jų šaknys varo vandenį iš organizmo. Jas rekomenduotina naudoti nutukusiems. Šparagos valo kraują ir labai gerai veikia inkstus. Švieži agurkai ir salieriai varo šlapimą. Česnakas iš senų laikų naudojamas pagerinti organizmo medžiagų apykaita. Saldžios jaunos, geltonos morkos ypač nevirtos taip pat gerai valo kraują, stiprina organizmą. Špinatai valo ir gerina kraujo sąstatą. Ypatingos vertės turi datulės. Jos organizmo neužteršia, o savyje daug turi energijos. Be to, labai gerai veikia į smegenis ir bendrai į nervų sistemą. Riešutai turi baltymo, riebalų, fosforo, magnezijos. Riešutai, panašiai kaip datulės, veikia smegenis, nervų sistemą, be to, stiprina kaulus. Razinkos ir agrastai turi geležies, o pastarosios dar ir kalkių.

Vaistai

Kraujo valymui naudojami ir vaistai. Šiam reikalui geriausia tinka gydomųjų žolių arbata, būtent: kiaulpienės lapai ir šaknys (Taraxacum officinal, dandelion), skiauturės žiedai ir lapai (erythraea centaur) trūkžolės lapai ir žiedai (cichorium intybus, chiory). Šio mišinio imama du arbatiniai šaukštukai stiklinei verdančio vandens; trumpai pavirinus, duoti 10 min. nusistovėti. Taip pat tinka šeivamedžio arba bezdo lapų arbata (Sambucus nigr., elder). Imama 6-8 švieži lapai, supiaustoma smulkiai, 10 min. virti. Žiemai lapus galima pasidžiovinti. Šios arbatos išgerti po stiklinę ryte ir vakare.

Saulė, oras ir daktaras

Be maisto ir vaistų kraujui valyti rekomenduojamą oro ir saulės vonios ir prakaitavimas, pav. pirty. Sergantiems kokia nors rimta liga, prieš pradedant kraujo valymo kuraciją - gydymą, patartina pasitarti su gydytoju.

Kraujo valymas yra viena iš svarbiausių sąlygų sulaukti žilos senatvės.

KAS KĄ SAKĖ

Geriausias gėrikas

Barcelonoj neseniai buvo varžybos geriausiam alaus gėrikui išrinkti. Jose dalyvavo 4,-000 asmenų. Laimėjo L. Gonzales, per valandą išgėręs 22 puslitrinius butelius. Jo konkurentas, per 39 minutes išgėręs 16 puslitrinių butelių, buvo diskvalifikuotas, kadangi jis pasirodė esąs pasigėręs.

Ištvermingi streikininkai

Mažame Airijos uoste Dunleary neseniai buvo paminėta ypatingai sukaktis. Jau trylika metų, kaip streikuoja Downey restorano kelneriai. Trylika metų atgal viešbučio savininkas norėjo atleisti vieną jo nuomone netinkamą kelnerį, bet prieš tai užprotestavo profesinė sąjunga. Kadangi savininkas su tuo nesutiko, atleistasis ir trys jo bendradarbiai atsisstojo prie restorano streiko sargyboj ir tos jų sargybos ten tebestovi, nors jau praėjo trylika metų. Per tą laiką profesinė sąjunga streikuojantiems paremti jau išleido apie 400,-

VALGIAI PIGŪS, SKRUOSTAI LYGŪS,— NĖRA NUOTAIKOS BE KNYGOS!

Taip skundžiasi tūlas tautietis, nežinodamas, kad VENTOS naujausi leidiniai:

A. Vaičiulaitis, "VALENTINA", puikiausias lietuvių kalboje romanas, tik $2.00

A. Baronas, "ŽVAIGŽDĖS IR VĖJAI", novelės, ... $2.00

A. Sabaliauskas, "NUO IMSRĖS LIGI ORINOKO", misionieriaus nuotykiai svetimose šalyse $2.50

V. Jonikas, "SIELVARTO RAUDOS" $1.00

Gaunama paštu, prisiuntus pinigus už pasirinktas knygas šiuo adresu: **Mr. V. Jonikas, 262 Front St., Brooklyn 1, N. Y.**

KŪRYBOS PRIEDAS

APIE ŽYMESNES AMERIKIEČIŲ PREMIJAS

Literatūrinis laiškas (1)

BERN. BRAZDŽIONIS

Amerikos literatūros gyvenimas šiuo metu yra ant naujų metų slenksčio, ir jokių didelių naujienų nematyti. Nieko tuo tarpu negalėčiau pasakyti apie literatūrines premijas už pernykščius metus. Jos daugiausia skiriamos vėlesniais naujų metų mėnesiais ir nusitęsia iki gegužės mėnesio.

Amerikiečiai savo literatūrai atžymėti — skatinti, kelti, pagerbti —turi sunkiai suskaitomą daugybę premijų, stipendijų, medalių ir panašių dovanų. Jas skiria asmenų įsteigti fondai, draugijos, leidyklos, klubai, redakcijos... Labai daug jų skiriama tik savųjų tarpe. bet per tas regionines, draugijines ar net draugiškas premijas autoriai ir išeina į platumas, nes tokioje valstybėje, kur rašytojų tūkstančiai, neįmanoma prasimušti einant vienam. Srovių, grupių, susibūrimų veikime ir konkurencijoj pasireiškia, išauga ir iškyla nauji talentai.

Iš platesnio pobūdžio premijų paminėtina Pulitzerio, National Book Award, Bollingen (tik už poeziją) premijos.

Pulitzerio premija

Pirmoji, Pulitzerio, premija kasmet skiriama keliems žanrams: poezijai, beletristikai, reportažui, dramai, istoriniam veikalui. Tai yra nelyginant Amerikos "Nobelio" premija. Nedidelė jos suma — 1000 dolerių, bet autoriui ji atneša visuotiną pripažinimą ir po to— kitus tūkstančius dolerių. Ją įkūrė laikraštininkas Pulitzeris: ji skiriama nuo 1917 metų.

National Book Award

National Book Award premija dar visai jauna — šiais metais ji bus skiriama tik trečią kartą. Jos skelbėjai — leidėjai. Pinigų jie autoriui neduoda nė cento, tik užkabina medalį. Bet ir to pakanka garbei ir būsimam pelnui. Ji skiriama už poeziją, beletristiką ir istorinį veikalą (biografiją ar pan.). Šių metų premijos jury komisiją sudaro tokie literatūros tūzai: Conrad Aicen, S. Rodman, W. Scott, W. Stevens ir Peter Viereck. Jos paskelbimo ceremonijos įvyko New Yorke, sausio 29 d. Vyriausią kalbą iškilmių metu pasakė Yale un-to prezidentas.

Gal įdomu, ką ta premija yra vainikavusi pirmaisiais metais? Iš to jau būtų galima susidaryti ir šioks toks jos keliamos ir propaguojamos literatūros vaizdas. Pirmaisiais metais už poeziją jos medaliai suteikti **William Carlos Williams ir Wallace Stevens** (už rinkinį "Rudenio aušros"). 1949 metų beletristikos premija atiduota Nelson Algren, o 1950 metų— Nobelio laureatui **W. Faulkneriui** už jo trumpų apysakaičių rinkinį.

Poetai W. C. Williams ir W. Stevens yra jau rimto amžiaus vyrai, — vienas sulaukęs septintos dešimties, kitas netoli to; vienas iš profesijos medikas, kitas teisininkas — draudimo įstaigos viceprezidentas. Tokio amžiaus poetų savo tarpe mes maža teturime, nebent tą vieną simpatišką ji ir elegantiškai gaivų kanauninką Vaitkų. Abu poetai ilgą laiką ėję moderniosios literatūros avangarde, bet labiausiai iškelti paskutiniais metais.

W. C. Williams premija paskirta už jo keturių dalių poemą Paterson. Poema amerikiečių kritikų laikoma viena žymiausių šio amžiaus epinių kūrinių. Ji neturi tradicinės poemos fabulos ir nėra lyrinė poema, kaip mes ją pažįstame savo literatūroje. Tai yra nuojauta suvokiamos fantazijos padarinys, simbolinė vizija, sukurta fragmentiniais vaizdais, kalbanti apie nesantį realybėje, bet realiai egzistuojantį kūrybos pasaulyje miestą. Kaip šia poema, taip ir kita savo poezija W. C. Williams pakeitęs literatūrinį stilių, ir nugalėjęs viešą abejutiškumą. Pernai metais išėjo plati jo autobiografija, kuri įvertinta ne vien kaip asmeniškų faktų, datų, pergyvenimų rinkinys, bet kaip epochos literatūrinis dokumentas, daug prisidedąs prie istorinio to meto literatūros plėtojimosi nušvietimo. Jis buvo narys The Fugitive grupės, kurios nariai savo laiku lyg ir "pabėgo" nuo gyvenimo, prasmės ir meno ieškodami siauram kūrybiniam rate ir naujų formų kūrime.

W. Stevens poezija paremta grynai estetizmu. Jis nesilaiko ketureilio, nerimuoja. Prie pasaulio, daiktų prieina iš nerealaus aspekto. Jo poezijos tonas panašus į Matisse paveikslų spalvas. Vienas ryškiausių jo eilėraščių galėtų būti "Peter Quince at the Clavier". Muzikos charakteris pastebimas jo poezijoje ir kitur. Apie W. Stevens poeziją išleista W. Van O'-Connor studija "Formuojanti dvasia."

Bollingen premija

Garsioji Bollingen premija pernai suteikta John Crove Ransom. Ta premija taip pat jauna. Baisią audrą 1949 metais sukėlė jos paskyrimas **Ezrai Pound,** ilgą laiką gyvenusiam Italijoj ir iš ten variusiam amerikiečiams fašistinę propagandą. Vienų laikomas pamišėliu (dėl to jo neteisė nė teismas), kitų — genijum, Ezra Pound, šiaip ar taip reikia laikyti vienu įtakingiausių visos epochos poetu. Jam premiją skiriant, komisijoje buvo Nobelio premijos laureatas T. S. Eliot, vienas moderniausių ir reikšmingiausių naujosios poezijos atstovų. Tačiau didelė dalis kritikos buvo ir prieš jį. To pasekoje iš Washingtono Bibliotekos rankų premija perkelta į Yales universiteto autoritetingą globą ir valią. Kitais metais ji teko W. Stevens.

Šis, Bollingeno, premijos, skiriamos už veikalą, išreiškiantį aukščiausią poezijos laimėjimą amerikiečių literatūroje, paskyrimas literatų tarpe žymiam, bet visuomenėje nepopuliariam rašytojui **J. C. Ransom,** praėjo blankiai, be didesnio atgarsio. J. C. Ransom yra garsus žurnalo "The Keneyon Critics" įsteigėjas ir redaktorius. Pernai jis suredagavo to žurnalo svarbiausių kritikos raštų leidinį. Tai studijos, duodančios laiko dvasios bruožus ir nustatančios naujosios literatūros kelius. Pats J. C. Ransom yra poetas estetas. Jo iš pažiūros klasiškos eilės pasižymi dailia kalba, spindinčiu stilium, skambiu eiliavimu; jo žvilgsnis kritiškai filosofinis, kartais su šypsenos, kartais su parodijos atspalviu. Jo kalbos ir eiliavimo technikos elegancija linkusi išvirsti į pedantiškumą ir pastangas kuo įmantriau pasisakyti. Bėgdamas nuo sentimentalizmo, jis atsimuša į abstraktų intelektualizmą. Visa tai jam ir neleidžia tapti populiariu ir platesniem skaitytojam įkąndamu poetu. Jei bandyčiau į jį panašaus ieškoti mūsų literatūroje poeto, sakyčiau, jog panašiausias būtų Radauskas.

Pulitzerio premija už opeziją pernai atiteko **Carl Sandburgui** už jo rinktinę knygą. Sandburgas buvo tiek jos užsipelnęs, kad paskyrimą mažai kas net komentavo. C. Sandburgas platus, laisvas, galingas, grynai amerikietišk. poetas. Labai panašus į Whitmanną, tik kiek moderniškesne tematika. Jis tikras Čikagos dainius: šiurkštus, negailestingas, nejautrus ir kartu toks žmoniškas, lengvas, kaip ryto rūkas. Be toninio ritmo. Be rimų.

Poetų draugijos premija teko **Mark van Doren,** už rinkinį "Mirtinga vasara." Autorius yra poetas ir kritikas. Pradžioje jis pasireiškė kritikos studijomis (1916). Vėliau buvo literatūrinis The Nation redaktorius ir išleido pasaulinės poezijos, prozos antologijas. Už rinktinę poezijos knygą 1938 m. gavo Pulitzerio premiją. Vieni jo eilėraščiai yra lengvi, paprastai sueiliuoti, surimuoti posmai, kitur jis nukrypsta į sunkią metafiziką ir ironiją. Pradžioje jis buvo žymioj Robert Frosto įtakoj.

Minėdamas premijas ir laimėtojus, daugiausia kalbėjau apie poeziją, nes tas žanras man arčiausias. O apie praėjusių metų žymesnius amerikiečių grožinės literatūros reiškinius — kitą kartą.

Paskirtos "Book Award" premijos

Sausio 29 d. New Yorke Commodore viešbutyje įvyko National Book Awards premiją įteikimas. Premijos, kurias kasmet skiria Amerikos Knygų Leidėjų Taryba, Amerikos Knygų Pardavėjų Draugija ir Knygų Leidėjų Institutas, susideda iš trijų aukso medalių. Šiais metais premijas laimėjo: James Jones už novelę "Nuo čia iki amžinybės" (From Here to Eternity), Rackel L. Carson už savo mokslo veikalą "Jūra aplink mus" (The Sea Around Us) ir Marianne Moore už poezijos rinktinę (Collected Poems). James Jones novelės yra parduota jau 250.000 egz., H. L. Carson 1800.000, o M. Moore poezijos rinkinio nepilni 5,000.

Tarp-amerikinė premija

"Academy of American Franciscan History" kasmet skiria vadinamą Serra premiją rašytojams už įžymius tarp Amerikų kultūrinių ryšių ugdymo darbus.

1951 m. premija paskirta Čilės rašytojai, Nobelio premijos laureatei Gabrielai Mistral, kurios tikra pavardė yra Lucila Godoy Alcayaga.

Prancūzų Femina premija

Prancūzų Femina premija, kuri skiriama moterims rašytojoms, šiemet paskirta Anne de Tourville už romaną "Jabadao". Tai esantis pasakojimas, kaip turtingų tėvų sūnus veda neturtingą mergaitę ir per kelis šimtus puslapių laimingai gyvena.

Katalikų rašytojų premijos

Katalikų Rašytojų Galerija, kuri apjungia viso pasaulio katalikus rašytojus, 1951 m. skyrė vienuoliktąją premiją. Praėjusiais metais ji paskirta dviems autoriams: beletristui Louis de Wohl už romaną "Tyli šviesa" ir Msgr. Ronald A. Knox už veikalą "Entuziazmas". Msgr. R. Knox 1945 m. yra gavęs premiją už Naujojo Testamento vertimą.

J. PENČYLA **Kolumbija**

Poetas Faustas Kirša

ŠVENTIEJI AKMENYS

Ką tik pasirodė spaudoje nauja Fausto Kiršos knyga **"Šventieji akmenys"** — didaktiniai eilėraščiai. Ji parašyta dar Vokietijoje, bet išleidimas užsitęsė. Praeitais (1951) metais poetas Faustas Kirša atšventė 60 metų sukaktį. Šia praeitų metų data paženklinta ir knyga. Nors tai nėra niekur paminėta, bet ji atžymi poeto sukaktį.

Knygą pavadino didaktiniais eilėraščiais, nes čia poetas, kaip pranašas prie šventųjų akmenų, senųjų aukurų, aukoja poeto auką, garbina Dievą, skrenda mintim į saulių šventes, bara ir moko minias. Jis nusivelka kasdienybės drabužius ir su krivule rankoje keliauja į dvasios ir minties pasaulius. Jis minties karalius, ir jam paminklų akmenys atskleidžia dvasios veidą.

Iš smegenų ir dvasios burtų pakyla poeto žodis. Jis realybėje kenčia, matydamas melą, smurtą, dvasios pažeminimą, surasdamas žmoguje šėtoną. Jis yra vienišas, ir šioje vienumoje jo žodžiai žydi meile. Nerasdamas paguodos žmoguje, jis randa džiaugsmą gamtoje. Pavasariai suskamba kaip himnai, ir jis jaučia meilę lauko gėlei ir peteliškėje suranda gilią prasmę. Šitoje grubioje realybėje jis mato ir savo tėvynę. Nenusileidžia prie jos su jautriu tremtinio sentimentu, bet, giliai paskendęs savyje, rašo jos testamentą, ilgisi laukų ir gaivinasi ja, kad dar labiau stiprėtų savyje ir skleistų minties pasaulius. Jis kviečia kovon žmogų, kovon už dvasią prieš žmogaus pažeminimą, prieš blogį, nes tik Gėris išvaduos ir atneš laimę, tik Tiesa, kuri kaip senelė stovi už durų, grąžins teisybę.

Pasaulį poetas supranta kaip bedugnę, kuri ilgis minties pakilimo. Ir jis keliasi į visatos rūmus, į amžinybę, ant aukuro sudėdamas viltis ir valią.

Visu pasaulio supratimu Faustas Kiršą primena M. K. Čiurlionio paveikslus. (Jam rinkiny skyrė net tris eilėraščius). Kaip ir Čiurlionio kūryboje, taip ir F. Kiršos eilėse iškyla saulės, aukurai. Šis realusis pasaulis yra tik kelias į anapus, į dar gražesnį pasaulį, kur yra Rex, kur poetas prie kojų sudeda savo auką.

Visoje šioje knygoje iškyla simboliniai vaizdai: aukurai, didžioji ugnis, tyrai, proto miestai, kūrybos burės, saulių šventės, mokslo staklės, perlų rožės, išminties upė, ryto maldos, vandens lelijos. Tai simbolių giria, kurioje poetas vaikšto, įspėdamas jų prasmę ir kildamas aukštyn. Todėl F. Kirša pradžioje yra nesuprantamas. Reikia geriau įsiskaityti, kad pravertumei jo pasaulį ir patirtumei poeto kuriamą grožį ir atsigaivintumei minties gausumu.

Visa knyga parašyta ketureiliais, visi eilėraščiai dviposmiai. Poetas neieško formos įmantrumų, nei skambumo, nes jis — minties poetas.

Knygos viršelį piešė dail. **T. Valius.** Viršelis tikrai skoningas, giliai išreiškiąs poeto simbolizmą.

Knygą išleido prel. **Pr. M. Juras.** Reikia džiaugtis, kad šis lietuviškosios kultūros mecenatas su tokia meile puoselėja mūsų poeziją. Neseniai jis išleido ir J. Aisčio eilėraščių rinkinį "Sesuo buitis". Poezija niekada nesklido dideliais tiražais. Ji buvo mūsų literatūros, trapi gėlė, kuriai nuolatos reikėjo pagalbos iš šalies. Ir nūn prel. Juro dėka šie du leidiniai atsistos lentynoje geriausių knygų vietoje.

FAUSTAS KIRŠA

Palaimintos valandos

Ir būna valandų, kada tu girtas nuo idėjų
Klajoji žemėje, kaip deimantų vagis:
Silpni pavydi tau, kad tu esi minties karalius,
Nors gyveni gėlelių syvais kaip drugys.

Tos valandos palaimintos kaip ašaros šventųjų:
Iš jų pasaulio visas grožis ir jėga,
Paminklų akmenys atskleidžia dvasios veidą,
Stebuklų prarajos pakyla uždanga.

Vienuma

O kas, o kas paduos tau draugo šiltą ranką,
Kada tu būsi vienas, vienumos šešėly?
Tik sužibės širdy kūrybos žiburėliai
Ir veidas pailsės ant angelėlių rankų.

Rūsčioj minioj tu pranašu degsi iš meilės:
Jai dangų atskleisi ir pragarui grūmosi,
Bet tu liksi kaip žiedas saulėj, aukštumose,
Tik vienuma žydės iš žodžio ir meilės.

Testamentas

Tėvų tėvai per amžius dvasios įkvėpimais
Tėvynę atnešė lig šios šventos dienos
Ir dovaną paliko: visą žemės kraitį,
Ir testamentą: lig mirties kovok dėl jos.

Sūnau, ne sau gimei! Gimei spindėti amžiams
Naujų pilių, naujų kovų naujais vardais.
Sūnau! gimei dvasia net pranašus pasekti
Ir Dievo veidą padabint gyvais žiedais.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Illinois valstybės dailininkų surengtoje žiemos parodoje dalyvauja ir trys lietuviai dailininkai: Ig. Šlapelis, M. Šileikis ir J. Pautienius, išstatę po vieną savo kūrinį.

• Al. Brazis, Metropolitan operos solistas, vasario 2 d. dainavo "Madame Butterfly" operoje.

• Poetas Stasys Santvaras sausio 20 d. dalyvavo literatūros vakare Chicagoje.

• "Aidų" premijos jury komisijos posėdis numatomas kovo mėn. gale. Pačios premijos įteikimas įvyks New Yorke balandžio mėn.

• Lietuvių Rašytojų Draugijos premija bus paskirta ir šiemet. Dabar jau sudaroma jury komisija. Premijos įteikimas įvyks kovo gale ar balandžio pradžioje.

• Lituanistikos Institutas, suorganizuotas Lietuvių Profesorių Draugijos Amerikoje, jau turi statutą. Pirmininku paskirtas kalbininkas prof. dr. P. Jonikas, kuris toliau organizuos instituto veiklą. Dr. P. Jonikas yra priimtas į Amerikos Lingvistų Draugiją.

• Lietuviškų gaidų leidykla "Pašvaistė" įsigijo moderniškus gaidų ingraviracijos įrankius ir be savo darbo priima ir gaidų išleidimo užsakymus.

100 metų sukaktis

Sausio 21 d. suėjo 100 metų, kaip Birželiuose, Linkuvos valsč., gimė **Gabrielius Landsbergis,** "Varpo", "Vilniaus Žinių", "Vilties" bendradarbis, pasirašinėjęs **Žemkalniu.** Jis buvo vienas iš pirmųjų lietuviškojo teatro kūrėjų. Parašė visą eilę dramų (Blinda, Birutė, Jurgelis Durnelis ir kit.) Jos ilgą laiką su pasisekimu buvo vaidinamos. Mirė 1916. VIII 28 d. Vilniuje.

"Tėviškėlė" vaikams

"Dirva" pradėjo leisti mėnesinį priedą priaugančiam jaunimui, pavadindama jį "Tėviškėlė." Redaguoja dail. V. Vijeikis. Pats autorius piešiniais ir linoleumo raižiniais jį paliuostruoja. Kaip vardas rodo, pirmą vietą užima tėvynė, jos asmenys, gamta, tautosaka. Toliau eina sava kūryba, mokslo populiarizacija. Išėjo jau trys numeriai. Pradėta leisti praėjusių metų lapkričio mėn.

Goncourt'ų Adakemijos premija

Prancūzų žymiajai Gonkūrų premijai, įsteigtai 1896 m., jaunas išdidus autorius iškirto staigmeną, kokios ji neturėjo per 50 metų: už geriausią 1951 m. romaną ji buvo paskirta Julien Gracq'ui, kuris atsisakė premiją priimti. Premijos suma, kuri pinigais tėra tik 14 dolerių 28 centai, lieka Gonkūrų Akademijos fonde paremti šalpos reikalingiems rašytojams.

Atmetimo motyvas: Julien Gracq, tikrumoje Lousi Poirer, gimęs 1910 metais, Claude Bernard licėjaus istorijos ir geografijos mokytojas, prieš ketverius metus parašė pamfletą prieš literatūrinėmis premijomis išpučiamą literatūrą. Tam burbului, esą, reikia padaryti galą. Pats išdidžiai sakėsi niekad tokios premijos neimsiąs. Kai Temidė palankiai nusišypsojo ir jam, rašytojas žodį išlaikė: premijos nepriėmė. Bet kas iš to. Veikalas vistiek vainikuotas. Skandalas jį dar daugiau populiarina. O pinigų jis ir taip pakankamai gaunąs, turėdamas 12 savaitinių pamokų licejuje ir gyvendamas iš to vienas viengungis.

(Faustas Kirša. ŠVENTEJI AKMENYS, didaktiniai eilėraščiai. Išleista prel. Pr. M. Juro lėšomis. Viršelis dail. T. Valiaus. Spausdinta T. T. Pranciškonų spaustuvėj Brooklyne 1951 m., 112 pusl. Kaina nepažymėta). **A. D.**

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

"ALKA" NAUJOSE PATALPOSE

Brcokton, Mass.

Mes dar turėjome kiek laiko iki numatyto susirinkimo, tai prel. Pr. M. Juras tarė:

— Tuo laiku mes galime dar apžiūrėti "Alką."

Aš esu girdėjęs, kad "Alkos" vardu yra vadinamas Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvas (ALKA), bet nežinojau, kur yra ir kaip atrodo. Tad mielai sutikau aplankyti, o ką matėm, noriu ir su "Darbininko" skaitytojais pasidalinti.

"Alka" yra Brocktone, prie Tatcher gatvės, jau už miesto — vienuolyno teritorijoje.

— Čia buvo miesto garažas, — tarė mūsų vadas.— Jis yra 75x40 pėdų pločio. Vienodai temperatūrai palaikyti įtaisėm dumples.

Gerai, kad patalpos sandarios, kitaip Kristijonas Duonenailtis, būtų išbaręs, sakydamas "dumplės dera kaminan pūsti, bet prieš vėją jos niekad nederėjo." Bet amerikoniškos dumplės — tai toks moderniškas pečius, kurs šiltą orą pučia kambarin.

— Čia ūkio įrankiai, — vėl tarė vidun įvedęs prel. M. Juras. — Sakykit, ko dar trūktų, papildysim.

Man besigerint gražiai padarytomis Lietuvoje naudojamų žemės ūkio įrankių miniatiūromis (mažos formos), išgirdau ir jų vardus: kultuvė, samtis, šaukštas.

— O čia kočėlas, — tarė rodydamas panelei Julijai Jakovonytei. — Tai svarbiausias moters ginklas, — juokaudamas kalbėjo vadovas. — Čia staklės, drobė ir jaunoji lietuvaitė tautiniuose rūbuose, prie darbo. Lietuviai įrankius ir rūbus seniau patys gamindavosi namuose. Neatveža į krautuvę rūbų, tai moterys pasislėpusios, išaudžia namuose! Dabar yra kitaip. Bolševikai ir krautuvėms nieko neduoda ir namie austi neleidžia.

— Čia knygos, laikraščiai.

Pamatėme jau žinomus arba ir visai nematytus leidinius. "Skardas" 1907, "Naujienos"- 1901 (žmonių laikraštis). Vadinasi, ir seniau ne gyvuliams leisdavo laikraščius. "Apžvalga Žemaičių ir Lietuvos",, lyg žemaičiai būtų ne Lietuvoje! "Varpas" 1893, "Liet. Mokykla", Gimtoji kalba", "Panevėžio Balsas", "Darbininko" 1919 m. įrišti komplektai... Gaidų — 3-500. Bažnyčios hierarkai, jų tarpe neseniai miręs vysk. Būčys; maldaknygės. Lietuvoje ir aš jas rinkau. Jau turėjau nemažai pririnkęs. Jos paliko nežinia kokiam likimui.

Medžio išdirbiniai: plunksnakotis, rašalinė, Vytis, vestuvių karvelis... Lietuvos žemėlapis (general. štabo), Lietuvos žemėlapis vaizduose (inž. Jono Gudžio), pašto ženklų....

— Kada kilo mintis rinkti— paklausiau prelatą.

— Jau prieš pirmąjį pasaulinį karą. Kai kūrėsi Lietuvoje Kultūros Muziejus, dalį surinktų daiktų įdaviau Dr. M. Račkui ir jis pargabeno į Lietuvą. Kunigų autobiografijas išprašė a.a. kun. J. Navickas į Marijanapolį. Žemės ūkio įrankius padarė Pranas Bruzgulis iš Lawrence.

— Iš kokių vietų surinkta? — vėl paklausiau.

— Daugiausia iš Naujosios Anglijos (iš 6 valstijų į rytus nuo New York). Dalis yra iš Chicagos, gauti iš Dr. M. Račkaus. Yra ir iš Pennsylvanijos. Tai kun. Karalius prisiuntė. Dalis yra paaukota "Garso" redaktoriaus Mato Zujaus. Prisiminiau, kad jo žmona iš Pušaloto, ir man ten teko gyventi, bet akis nepagavo ko nors charekteringo iš to šiaurės Lietuvos aruodo. Be to, čia atiteko geras laimikis iš tremties: Kybartų knygyno dalis. Laikinai ji priglausta Putnam vienuolyne.

— Kur visa tai ligi šiol laikėte — buvo mano toliau pasiteirauta.

— "Darbininko" namuose, aukštutinėse patalpose, South Bostone. "Darbininkui" išsikeliant, buvo galvosūkio, kur dėtis. Motina Ligorija tada atėjo į pagalbą: užleido visiems laikams čia turimas patalpas, be jokio atlyginimo, vien besidžiaugdama, kad gali nors tuo prisidėti prie lietuvių kultūros palaikymo!

— Dar vienas klausimas: ar daugiau kas renka lietuvių senienas Amerikoje?

— Renka ir reikia rinkti. Kuo daugiau bus surinkta tuo pilniau bus atvaizduota lietuvių dvasia. Kaimynai, ypač lenkai, sako, kad lietuviųkultūra buvusi žemesnė. Tie pavyzdžiai tegu rodys, kad toli gražu tai netiesa. Kryžiai, juostos, priejuostės ir kt., daugeliui svetimųjų jau atidarė akis. Tikėkim, jie sušildys ir pačių Amerikos lietuvių širdis. Tikrai, galim didžiuotis prieš kitas tautas savo liaudies meno krikščionišku turiniu, o lietuviška išraiška.

— Kokie dar numatomi darbai?

— Pirmiausia sutvarkyti. Manau, 3 žmonėms per metus užtektų drabo, kol meniškai sudėliotų. O reikia dar sudaryti geri katalogai ir kartoteka.

— Kokie dar Jūsų būtų norai?

— Gauti lietuviškų plokštelių rinkinį.

Padėkoję prel. Jr. Jurui už aprodymą tos lietuvių šventovės, eidami galvojam, kokį didelį lietuvišką darbą jis dirba. Bažnyčios vyresnybė pagerbė kun. Pr. Jurą prelato titulu, o kuo lietuviška visuomenė? Beje, ne taip seniai skaičiau, kaip "Dirva" iš Cleveland pasiautė paplavų kibirą. Laikas būtų kuo kitu pagerbti...

Man atėjo mintis, kad jauni kunigai, seselės su vaikučiais mokyklose ir visi, kieno širdyje rusena Lietuvos ir lietuvybės meilė, turėtų rinkti, rinkti, kas dar galima, nes kasmet vis daugiau nueina į kapines išeivių iš Lietuvos ,o su jais išsimėto ir lietuvybės turtas. Tat, kas atvažiuos į Nukryžiuotojo Jėzaus Seserų rėmėjų seimą ar į pikniką, teatveža ką nors ir "Alkai."

Mik.

• **Dail. P. Puzinas**, Los Angeles, Calif., šalia paveikslo "Trys vergai", pradėjo tapyti kitą paveikslą "Žvejai". Sausio 11 d. dailininkas davė tapybos demonstraciją East Los Art Clube. Per valandą dailininkas nutapė paveikslą moters, kurią buvo iš publikos pasikvietęs. Paveikslas visiems labai patiko. Moters vyras tuoj pat paveikslą nupirko.

• **Ateitininkų skyrių** "Iš ateitininkų gyvenimo"— "Drauge" perėmė redaguoti kun. J. Petrėnas. Jam talkininkauja Al. Šatas ir St. Daunys.

• **Kun. J. Valantiejus,** Waterburio klebonas staiga susirgo ir tą pačią dieną buvo operuotas.

• **L. Šimutis,** Alto ir ALRK Susivienijimo pirm., o taip pat ALRK Federacijos sekretorius už nuopelnus visuomeniniam darbe ALRK Susivienijimo Chicagos apskr. pakeltas garbės pirmininku.

• **Kun. V. Dainys,** bolševikų kalintas Solovkų salose, iš tremties atvyko į Chicagą ir apsistojo šv. Jurgio parapijos klebonijoje. Į Lietuvą buvo grįžęs 1933 metais kartu su vysk. T. Matulioniu. Iš Solovkose kankintų kunigų JAV yra kun. V. Čegis, kun. K. Juršėnas ir kun. V. Dainys.

• **Kun. J. Elijošius, S.J.** prieš metus atvykęs iš Romos, šiuo metu profesoriauja Rockhursto kolegijoje, Missouri valst.

• **Med. dr. J. Valaitis,** kuris tobulinosi vėžio ligos gydyme pas prof. Bennet, paskirtas patalogijos asistentu Illinois universitete.

• **Kan. M. Sandanavičius** nesenai paskirtas Kansas City katedros vikaru. Jis taip pat yra paskirtas ir vietinių seselių vienuolyno kapelionu.

WORCESTER, MASS.

Vasario 10 d. parapijos salėje 4 val. p. p. Aušros Vartų parapijos LDS kuopa ruošia savo įsikūrimo ir veiklos 25 metų jubiliejaus iškilmes. Ta pačia proga LDS 108 kuopa ruošia ir Katalikiškos Spaudos Dieną. Į iškilmes atvyksta TT. Pranciškonai, kurie bažnyčioje pasakys pamokslą ir salėje laikys paskaitą. Į iškilmes kviečiami visi LDS nariai ir svečiai.

Lietuvių Radijo Draugijos

PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SEŠTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. —:— WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9293

J. P. GINKUS Direktorius — **AD. JEZAVITAS** Muzikos Dir. — **V. UBAREVICIUS** Pranešimų Dir.

Jau 11-ti metai kai visi klauso—

"Lietuvos Atsiminimų"

RADIJO VALANDŲ

Šeštadieniais, 4:45 - 5:30 val. p.p

Stotis WEVD (New York) —

1330 kil., 107.5 meg.

JACK J. STUKAS, Dir.

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. WAverly 6-3325

CLEVELAND, OHIO

"Burtininko pinklėse" scenoje

Sausio 27 d. jaunimo teatras "Rūta" po ilgos pertraukos pastatė premjerą "Burtininko pinklėse", Mykolo Venclausko 5 veiksmų ir epilogo pasaką. Režisavo, dekoracijas piešė ir šokius parengė Petras Maželis. Vaidino — G. Motiejūnas (Senelis), L. Janulevičiūtė (Našlaitė), E. Žilionis (Lapelis), A. Kijauskas, (Viziris), J. Vyšniauskas (Burtininkas), A. Barzdukas (Kalifo sūnus), D. Balčiūnas (Kinas), R. Malcanaitė (Princesė, Lakštingala), J. Laikūnaitė (Geroji fėja), G. Gulbinaitė (Mažoji fėja), J. Drąsutytė, R. Staniškytė, G. Vėlyvytė, V. Vaivadaitė (fėjos), V. Malcanas (Fazanas, Turkas), R. Melsbakas (Povas, Sargybinis II), N. Žydavičiūtė (Pova, Kinė), M. Dabrikaitė (Pelėda), R. Zorska (Vanagas, Sargybinis I), Ir. Grigaliūnaitė, (Kanarėlė), E. Žydavičius (Rojaus paukštis), R. Žydavičius (Paukštis muzikantas), A. Malcanaitė (Varna, Šikšnosparnis). Pianinu skambino J. Luizaitė. Apšvietimą tvarkė V. Peteris. Kostiumus gamino J. Salasevičienė ir patys artistai. Dekoracijas tvarkė J. Salasevičius.

Didžiausia našta, be abejo, gulė ant statytojo ir režisieriaus P. Maželio pečių, ir jis egzaminą išlaikė puikiai. Jo sutelktas vaidintojų kolektyvas vaidino be priekaištų, o kai kurie — tiesiog pasigėrėtinai. Kilnios veikalo minys, įvairios nuolat besikeičiančios situacijos, puiki vaidyba, vykusios dekoracijos, spalvingi drabužiai, šviesų efektai, šokiai ir dainos — visa tai taip pagavo žiūrovus, kad jie po vaidinimo sukėlė nepaliaujamas ovacijas. Be artistų, į sceną buvo iššaukti ir paties veikalo autorius bei režisierius. Įteikta daug gėlių ir kitokių dovanų. Nuotaika buvo tokia pakili, kad nei autoriui, nei režisieriui neprabilti buvo neįmanoma — žodžiai iš jų buvo tiesiog traukte ištraukti.

Šio veikalo pastatymas —tai reikšmingas laimėjimas Clevelando lietuvių kultūriniame gyvenime. Jis turės ir tautinės įtakos, nes į mažąjį žiūrovą čia buvo prabilta gražia gimtąja kalba ir jam parodytas tėvynės meilės pavyzdys. Ką jis pamatė, — ilgai liks jo atminty. Tik veikalą, be abejo, reikės dar pakartoti, nes dabar buvo tokia spūstis, kad į neperdaug erdvią lietuvių salę nevisi norintieji galėjo patekti. Reikėtų taip pat pagalvoti, ar nereikėtų jo parodyti ir kitoms lietuvių kolonijoms. Šis veikalas yra to vertas.

St. Barzdukas

VIENUOLYNO RĖMĖJŲ SEIMAS ŠAUKIAMAS BROCKTONE

Sausio 22 d. Jėzaus Nukryžiuotojo seserų vienuolyne buvo susirinkę: prel. Pr. M. Juras, Lawrence, Mass.; vienuolyno kapelionas kun. J. Švagždys; kleb. kun. Pr. Virmauskis, So. Boston; kleb. kun. Pr. Juškaitis, Cambridge, Mass.; klebonas kun. J. Vaitiekūnas, Providence, R. I.; kun. A. Klimas, Brockton, Mass.; kun. Alb. Janiūnas, Lawrence, Mass., kun. M. Vembrė, Stoughton, Mass.; vienuolyno viršininkė motina Ligorija, Brocktono miesto valdininkė J. Jakovonytė. Buvo tartasi vienuolyno rėmėjų seimelio reikalu. Prel. Pr. M. Jūrui pasiūlius ir kitiems pritarus, nutarta seimelį sukviesti balandžio 27 d., Brocktone, Mass. Numatyta ši programa: 10 val. šv: mišios, pamokslas; pietų pertrauka, po pietų 1 val. seimelio atidarymas, paskaita, choro dainos (Jono Beinoro iš (Providence), vienuolyno viršininkės pranešimas, aplankymas senelių namų. Seimeliui sukviesti ir programai paruošti išrinkta komisija, į kurią įeina J. Jakovonytė, kun. A. Janiūnas, kun. A. Abračinskas, ir kun. M. Vembrė.

Iš anksto prašoma visų gerb. kun. klebonų ir kitų veikėjų užsakyti "buss" ir minėtą dieną nerengti kitokių iškilų ar švenčių. Visiems ruoštis į seimelį! Aukos bus taip par priimamos, tat yra laiko per tris mėnesius taupyti.

m.

Paterson, N. J.

Tremtinių D-jos susirinkimas sausio 2 7d. išrinko naują valdybą: pirm. A. Rugys, vicep. A. Gelažėlė, sekr. A. Eitmanas, ižd. kun. V. Demikis ir narys A. Aidukas. Draugija iš savo kasos paskyrė 100 dol., Altui, Lietuvos laisvinimo reikalams, kurie bus įteikti Lietuv. Nepriklausomybės šventės minėjimo proga, vasario 17 d. 3 v. p.p., Washington Hall. Be to, tame pat susirinkime nusistatyta aktingai dalyvauti pačiame minėjime ir gausiai aukoti tam pačiam tikslui. Reikia laukti, kad taip pasielgs ir kitos draugijos ir nedidelė Patersono kolonija savo aukomis ir šiemet bus pirmaujanti visoje New Jersey valstybėje, kaip ir pernai.

Jurg. Ežer.

Bridgeville, Pa.

Metinis parengimas su dovanų laimėjimais, įvykęs Dutch salėje sausio 20 d., gerai pavyko ir davė $182.00 gryno pelno parapijos naudai. Klebonas T. Al. Žiubrys, OFM, nuoširdžiai dėkoja visiems darbininkams.

Altoriaus D-jos susirinkime, sausio 19 d., nutarta sukelti aukų reikalingiems bažnytiniams daiktams įsigyti.

Gražiai palaidota M. Šlapikienė, kuri po ilgos ligos mirė sausio 15 d. Gedulingos pamaldos, su trejomis mišiomis, atlaikytos sausio 18 d. Skaitlingai žmonės dalyvavo laidotuvėse. Paliko nuliūdime du sūnų ir tris dukras.

Susituokė J. Jocius su May Gloria Keehn sausio 26 d. Po vestuvių apeigų buvo pakrikštyti jų trys vaikučiai.

Sunkiai serga: Kinkienė, J. Labanauskas ir M. Graches, iš Carnegie, nuoširdi lietuvių parapijos rėmėja. Mary Chebatoris, Altoriaus D-jos pirm. po sunkios ligos sveiksta.

Solistas Puškorius, pranciškonų prietelis, sausio 18 d. svečiavosi pas mūsų kleboną.

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas mūsų kolonijoj įvyks vasario 24 d. 4 val. p.p.

B. M.

Marianapolis, Conn

Liūdi arkiv. Jurgio Matulevičiaus

Sausio 27 d. suėjo 25 metai nuo arkiv. J. Matulevičiaus mirties. Ta proga visi Marianapolio profesoriai, studentai ir čia gyveną tėvai ir broliai marijonai susirinko į koplyčią išklausyti šv. mišių.

Gedulingas šv. mišias atnašavo mokyklos direktorius kun. Petras Barauskis, MIC, asistuojamas kun. A. Šeputos, MIC, ir kun. A. Gurklio, MIC. Po pamaldų salėje buvo trumpas paminėjimas.

Kun. B. Vaišnora MIC, angliškai, ir prof. J. Aleksandravičius, lietuviškai, apibūdino velionies gyvenimą bei darbus. Jie išreiškė viltį, kad arkiv. J. Matulevičius bus paskelbtas šventuoju. Algirdas Keblinskas paskaitė ištrauką iš velionies atsiminimų. A. Petronis padeklamavo Bern. Brazdžionio "Protėvių žemė". Marianapolio kvintetas sudainavo keletą dainelių. J. Prapuolenis, akomp. brolio J. Banio, padainavo keletą dainų. Programą pravedė Juozas Manelis. Kun. P. Barauskis, MIC, baigė minėjimą malda.

Mil.

Mrs. Hary Truman prezidentūros rūmuose priima Elizabeth Tesone. Mergaitė gydoma Vašingtono ligoninėje.

Los Angeles, Cal.

Tautiškų šokių vakarėlis

Sausio m. 27 d. Los Angeles liet. kat. parapijos salėje įvyko p. Zaikienės tautiškų šokių trupės vakarėlis, kurio pelnas skiriamas Tbc sergančiam tautiškų šokių mokytojui Belajui šelpti. Vakarėlio programą sudarė komedijėlė "Paklydusi dvasia", p. Zaikienės solo dainos ir tautiški šokiai. Reikia pripažinti, kad p. Zaikienė ne tik yra meniška šokėja, bet ir moka pagauti lietuviško šokio dvasią ir ją įkvėpti savo trupei, kuria domisi ne tik lietuviai, bet ir seni Amerikos gyventojai ir kviečia ją į savo parengimus.

Kadangi vakarėlis buvo parapijos salėje, tad ir publikos buvo daug ir davė pelno. Los Angeles lietuvių kolonijoj yra toks nusistatymas, jog į parengimus už parapijos ribų susipratę katalikai neina ir gerai daro, nes šios kolonijos laisvamaniai DP yra netolerantiški ir veržiasi į kovą su katalikais.

J. Gs.

• **Ateitininkai gyvai veikia.** Buvę ateitininkų sambūrio pirminink. Pr. Gasparaitis ir J. Mitkus, "Darbininko" redakcijai rašo, kad praėjusiose korespondencijose buvo neteisingai užsiminta, jog ir ateitininkai po ilgo miegojimo atsibunda. Priešingai, pereitais metais buvo daromi dažni ateitininkų sendraugių susirinkimai, kuriuose buvo pačių narių skaitomi referatai, diskutuojama aktuali ateitininkam klausimai ir aptariami organizaciniai reikalai. Suorganzuoti jaunesnieji moksleiviai ir įsteigta moksleivių ateitininkų kuopa.

Šiemet pirmam ateitininkų sendraugių susirinkime, įvykusiame pas J. Mitkų, buvo aptartas 1952 veikimo planas. Referavo naujoji pirmininkė E. Tumėnienė. Nutarta vieną susirinkimą paskirti klausimui, kaip gyventi ir palaikyti lietuviški papročiai. Su sendraugiais drauge veikia ir studentai.

• **Vyčių kuopos valdybą** 1952 m. sudaro: pirm. Al. Yakutis, vicep. Joe Guest, sekr. L. Jocius, ižd. Ann Laurinaitis. Vasario 24 d. Užgavėnių Balius su įdomia programa, šv. Kazimiero par. salėje.

• **"Los Angeles Times"** įdėjo apie "Lietuvių Dienas" straipsnį ir leidėjo su redaktoriumi fotografijas. "Lietuvių Dienos" yra naujas dalykas Amerikos spaudoj ne anglų kalba, — rašė vienas didžiausių Los Angeles dienraščių redaktorius Ray Zeman po apsilankymo LD redakcijoje. Toliau jis taip apibūdino LD: "Tai yra be abejonės geriausiai iliustruotas iš visų leidinių svetimomis kalbomis šičia ir yra tikras paveikslų magazinas 24 pusl. dydžio.

Philadelphia, Pa.

Mirė

Leonas A. Vinoskis, 44 m. amž., gyv. 2740 Parrish St., mirė sausio 23 d. Palaidotas sausio 29 d. iš šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčios Šv. Karsto kapuose. Liko žmona Julija, du sūnūs ir duktė.

Monika Linkevičienė, 60 metų amžiaus, mirė sausio 24 d. Palaidota iš šv. Jurgio bažnyčios sausio 29 d. Šv. Karsto kapinėse. Laidojo D. Ereminas.

K. V.

Kvečiame pačiam įsigyti ir ligoniui tautiečiui Vokietijoj užsakyti įdomiausią apie Fatimą knygą, kuri išversta net į 7 svetimas kalbas.

MARIJA KALBA PASAULIUI

264 pusl., 18 paveikslų, kaina 2 dol.

Užsakymus siųsti šiuo adresu:

FATIMOS KNYGA, 122 Canton St., Stoughton, Mass.

KVIEČIAME UŽSISAKYTI

plačiausiai Amerikoje skaitomą laikraštį

"DARBININKĄ"

Išeina du kartus savaitėje

"DARBININKAS" buria aplink save daug bendradarbių ir yra geriausiai informuotas lietuvių laikraštis.

Metams kaina	$5.00
Brooklyne	5.50
Pusmečiui	$3.00
Užsienyje	$5.50

Susipažinimui siunčiam nemokamai.

Užsisakyti galima sekančiu adresu:

"DARBININKAS"

680 Bushwick Avenue **Brooklyn 21, N. Y.** GLenmore 5-7068

366 W. Broadway **So. Boston 27, Mass.** SO 8-2680

KELIONĖ Į NAGASAKI

Prancūzų misionierius T. H. Dumoulin pasakoja, ką jis rado, nuvykęs į Japonijos garsų miestą Nagasaki. Jam rodėsi, kad jis bus retais keleivis-piligrimas, kuris lanko žymias "Tekančios Saulės krašto" vietas. Anaiptol, jis tuoj pamatė, kad minios žmonių ,senų ir jaunų, atvyksta į griuvėsiais pavirtusias šventviete, kurios turi praeities japonų krikščionių gyvenimo pėdsakų. Nors gyventojų daugumas nekatalikai, bet Nagasaki centre matyti neaugšta kalva, ant kurios 1593 metais 26 kankiniai paaukojo savo gyvybę. Nuo šio laiko katalikai negalėjo ramiai gyventi. Jie ieškojo vietų, kurios toliau buvo nuo Nagasaki. Tačiau nemažas skaičius pasiliko Urakami kaime, esančiame netoli nuo Nagasaki. Šituos krikščionis užtiko arba, geriau sakant, jie sutiko, 1865 m. gegužės 17 d. pirmąjį naujoje Japonijoje misionierių T. Petitjean. Būdamas prancūzas ir naudodamasis savo krašto pasiuntinybės globa, jis pastatė, dar prieš tikybos laisvės edikto paskelbimą, viename uoste šventovę, vadinamą Oura Tensudo. Galima įsivaizduoti, kaip T. Petitjean buvo sujaudintas, kai, statydamas Motinos Marijos altorių, jis staiga išgirdo pribėgusiųjų žodžius: "Tėve, mes turime tokią pat širdį, kaip ir Tu." Pasirodo, kad tai buvo Urakami kaimo krikščionys - katalikai, kurie per 250 metų išlaikė, Dievo malonės dėka, savo tikėjimą.

Visa Urakami apylinkė nukentėjo nuo bombų. Puikios ir didžiausios Japonijos katedros liko tik du mūro gabalai. Bombos pareikalavo Urakami 8000 katalikų gyvybių. Bet dabar parapijai priklauso 5000 katalikų, kurie susirenka pamaldoms laikinai pastatytame barake.

T. H. Dumoulin teko gyventi visą savaitę Oura Tensudo klebonijoje su dviem kunigais-japonais. Jie priklauso Nagasaki diecezijai ir lanko savo parapijiečius, išsisklaidžiusius po daugybę salų, pasiekdami jas irkliniais arba motoriniais laiveliais. Gyvendamas prie Oura Tensudo šventovės T. H. Dumoulin buvo nustebęs, kad kiekvieną dieną atvykdavo į tą šventovę ištisos procesijos. Tai buvo organizacijos, mokyklos ir atskiri asmenys. Ta seniausia europietiško stiliaus šventovė pradėta statyti 1862 m., kai popiežiaus Pijaus IX minėtieji 26 kankiniai buvo paskelbti šventaisiais. Ten palaidotas ir minėtasis H. Petitjean, kuris buvo pirmas Nagasaki vyskupas.

Dr. J. Januškevičius

HARTFORD, CONN.

Sunkiai serga prel. J. Ambotas

Po iškilmingo 50 metų kunigystės paminėjimo lietuvių parapijos klebonas prel. Jonas Ambotas sunkiai susirgo. Paguldytas šv. Pranciškaus ligoninėje. Parapijiečiai labai susirūpinę savo klebono sveikata. Šių eilučių rašytojui teko telefonu pasikalbėti su ligoninės slauge, kuri pareiškė, kad prelato sveikatos padėtis yra kritiška.

Paminės dr. J. Basanavičių

Vasario 10 d. 3 val. p.p., P. Klubo salėje ruošiamas dr. J. Basanavičiaus 100 metų gimimo ir 25 metų mirimo sukakčių minėjimas. Paskaitą apie mūsų tautos patriarchą skaitys dr. A. Šerkšnas. Meninėje dalyje bus dainų, tautinių šokių ir vaidinimas — "Kova už laisvę", iš dr. J. Basanavičiaus gyvenimo Vilniuj spaudos laisvę atgavus.

Vasario 16 minėjimas

ruošiamas vasario 17 d. parap. mokyklos salėje. Alto ir Balfo skyriai šiam minėjimui ruošia gražią meninę programą. Visuomenė kviečiama abiejuose minėjimuose gausiai dalyvauti.

Haverhill, Mass.

Balfo skyriaus susirinkimas įvyko sausio 27 d. Katalikų Centro patalpose. Susirinkime buvo aptartas Lietuvos Nepriklausomybės mnėjimas. Jis ruošiamas Aito vardu vasario 10 d. Gedimino klubo patalpose, 324 River St., 2 val. po pietų. Kalbės kun. Jonas Bernatonis, ir A. Vasiliauskas su kun. V. Paulausku iš Lawrence, Mass. Meninėje programoje dalyvaus šv. Jurgio parapijos choras, vadovaujamas poniai D. Daniels. Programa bus įvairi ir įdomi. Laukiame atsilankant kuo didesnį skaičių lietuvių iš vietos ir apylinkių. Parodykime, kad esame geri lietuviai, mylime savo tautą ir ją užjaučiame jos nelaimėje.

P. M. Jankauskas

• **Kun. A. Bendžiūnas,** šv. Kryžiaus parap. vikaras, Kunigų Vienybės Centro Valdybos įgaliotas rinkti lietuvių kunigų kankinių istorinę medžiagą. Kunigai, žiną apie kankintus konfratus ar patys kentėję bolševikų ar nacių koncentracijos stovyklose visą medžiagą prašomi siųsti: Kun. A. Bendžiūnas, 4557 So. Wood St., Chicago 9, Ill.

Naujai atvyko

Sausio 31 d. į New Yorką laivu "General Taylor" atvyko:

Ališauskas, Irene, Vytautas
Antanavičienė, Julija
Bielkevičius, Algimantas
Bliuvas, Emilija, Dale, Severinas, Ingrida, Guenter
Butleris, Eugenija, Benigna
Čaplinskas, Ona
Daugelaitė, Zuzana A.
Didelis, Ignas, Liesolette, Peter
Giršienė, Emilija
Graubins, Aleksandra, Paulis
Idzelis, Martynas, Gerda, Ilze, Antanas, Erika
Jagminienė, Aleksandra
Janušauskas, Kostas
Jurgeloit, Brunhilde
Kačinskas, Edwardas, Kazė,
Jakutytė, Virgilija, Kačinskis, Algimantas
Kaspariūnas, Pranas, Adelė
Kempka, Ona, Stasys
Kliceva, Anna, Eugenija, Marija, Nikolaj, Siegfried, Regina
Lekavičius, Jadviga, Leonas, Eugenija
Lichtas, Sofija, Henrikas, - rena, Edeltraut, Anna, Irmgard, Theodor, Roman
Martinkus, Danielius, Johanna, Doris
Moscenicas, Alfonsas, Stanislava, Irena, Romoldas
Reinholz, August, Erna, Bodo, Helga
Schroeder, Zina, Albert, Meta
Stankevičius, Antanas, Elfriede, Helmut, Felix
Terminas, Stanislaus
Vaitkus, Antanas Margot, Vytautas
Valtienė, Albertina
Weiss, Bertha
Zymantas, Povilas, Genovaitė, Nijolė, Algirdas, Ričardas, Regina

BALF Cenras

Paremkime tuos biznierius ir profesionalus, kurie skelbiasi "Darbininke!"

Vaizduojama tremtinių gyvenimas ir partizanų kovos Lietuvoje. Kaina $1:50. Užsakymus siųsti:

DARBININKAS
680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

ATSIŲSTA PAMINĖTI

VARDAN DIEVO, Mažųjų maldos. Tekstas **kun. St. Ylos.** Paveikslai dail. **Pauliaus Augiaus.** Išleido Nek. Pr. Seserys Putnam, Conn. Spaudė TT. Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. 133 psl. Kaina nepažymėta.

LAIŠKAI LIETUVIAMS, 1952 m. sausio nr. Numeris papuoštas nauju viršeliu, labai gražiai sutvarkytas ir atspaustas. Keliamieji klausimai taip pat įdomūs. Leidžia Tėvai Jėzuitai. Redaguoja T. J. Vaišnys. Adresas: 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Ill. Metinės prenumeratos kaina 1 dol. Atskiras numeris — 10 centų.

ŽVAIGŽDĖ, vasario mėn. nr. 2. Su šiuo numeriu "Žvaigždės" leidimą perima Lietuvos Jėzuitai Chicagoj. Redaktorium yra T. Jonas Kidykas. Metinė prenumerata 2,50 dol. Adresas: 5541 S. Paulina St., Chicago 36, Ill. Numeris papuoštas nauju viršeliu, kur matosi Baltimorės lietuvių bažnyčia.

Dr. V. Kudirka — KOMPOZICIJOS FORTEPIONUI. Išleido leidyka "Pašvaistė", 563 Hemlock St., Brooklyn 8, N. Y., Dr. Vinco Kudirko 50 metų mirties sukakčiai atžymėti. Viršelis dail. T. Petraičio. Leidinys didelio formato, 14 psl. Kaina $2.00.

NAUJI GAIDŲ LEIDINIAI

Vladas Jakubėnas — SPINDULĖLIS VAKARŲ. Sopranui. Išleido leidykla "Pašvaistė", 563 Hemlock St., Brooklyn 8, N. Y., Stephanijos Čiurlionytės-Douvan, gyv. Detroit, Mich., lėšomis. Viršelis dail. Eduardo Krasausko. Leidinys didelio formato, 8 psl. Kaina $1.50.

Dykai išbandymas

REUMATIŠKŲ SKAUSMŲ ARTHRITIS

Jei dar niekad nevartojai ROSSE TABS nuo raumenų skausmų tanklai susijusių su reumatizmu, arthritis ir neuritis, tai kodėl juos nebandyti **šiandien** mūsų išlaidomis? Juos tūkstančiai vartoja jau virš 25 metų.

Šio laikraščio skaitytojams vaistai siunčiami dykai.

Mes kviečiame jus juos išbandyti. Leiskite atsiųstų jums siuntinį **24 tabletes** dykai. Jei nepilnai būsite patenkintas gaunama pagalba, grąžinkite likusią dalį ir už tai nebūsite mums skolingas. Bandymas nekainuos jums nė vieno cento. NESIŲSKIT PINIGŲ. Tik ,tuojau atsiųskite savo vardą, pavardę ir adresą.

ROSSE PRODUCTS CO.,
Dept. X-3
2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill.

DĖMESIO

Jeigu Jums reikalingi
BALDAI
TELEVIZIJOS APARATAI
DULKIŲ SIURBLIAI
ŠALDYTUVAI
kiti namų apyvokos daiktai....
Kreipkitės tuojau pas šių reikmenų prekybos atstovą:

VILIUS PITKUNIGIS
73 W. 104 St., N.Y.C.
Riversite 9-9164

Jis atstovauja geriausias New Yorko baldų gamybos, šaudytuvų (refrigirator), dulkių siurblių, televizijos įmones.

Pirkdami per jį gaunate didesnę nuolaidą negu kitur ir palankiausias išsimokėjimo sąlygas.

New Yorke ir apylinkėse

P. J. BAGDANAVIČIUS, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
185 Clinton Avenue
Brooklyn 5, N. Y.
Tel. MAIN 4-2329
Priėmimo valandos:
Kasdien 2—4 ir 6—9 p.p.
Šeštadieniais 10—12 ryto ir susitarus.

JOHN DERUHA, M. D.
Inkstų, pūslės, odos, kraujo, vidurių ir kitų ligų gydytojas.
Apžiūrėjimas ir kraujo tyrimas 3 dol. Priėmimo valandos 10-2 ir 4-8.
Mokslus baigęs Europoje
128 E. 86th ST., NEW YORK CITY
Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties. Lengva privažiuoti iš visur. Atskiri laukimo kambariai vyrams ir moterims.

Ofiso tel. GLenmore 5-3094
Namų tel. GLenmore 3-4445
DR. VACLOVAS PAPROCKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1357 Bushwick Ave., Brooklyn 7, N. Y.
Priėmimo valandos:
Kasdien 12:30—2 ir 6—8 p.p., išskyrus šventadienius.

Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(Armakauskas)
Graborius—Balsamuotojas
Moderniška Koplyčia
423 Metropolitan Ave.,
Brooklyn, N. Y

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(Bieliauskas)
Laidotuvių Direktorius
Notary Public
660 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
Graborius—balsamuotojas
231 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

PARDUODAMI NAMAI
PIGUS, GERI, GEROJE VIETOJE
RIDGEWOOD — 6 šeimoms mūrinis namas, šviesūs kambariai; CYPRES HILL 3 šeimoms, tušti kambariai; WOODHAVEN 2 šeimoms medinis namas, abudu aukštai (florai) tušti pirkėjui; EAST NEW YORK — kampinis namas su salėmis, restoranu ir 2 šeimoms viršuje tušti kambariai. Gera proga, kas nori įsigyti namą ir biznį, nes parduodamas ir biznis. Vieta gera, lietuvių aplinkoje.
J. VASTONAS
REALTY and INSURANCE
1008 Gates Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. GLenmore 5-7235

Stephen Bredes Jr.
ADVOKATAS
197 Havemeyer Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-9394

William J. Drake
(DRAGUNAS)
LIETUVIS ADVOKATAS
85 - 03 WAREHAM PL.
JAMAICA, N. Y.
Tel. JAmaica 3-7727

LIETUVIŲ UŽEIGA
MAISTAS, GĖRIMAI, MALONUS PATARNAVIMAS
COOPER BAR & GRILL
101 COOPER ST., B'KLYN 7, N. Y.
Tel. GL. 2-8589
Savininkai: FRANK MILAS
JOHN L. RIMŠA

Tel. EVergreen 4-9852
4-2442
ALLIANCE HALL
195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
CATERERS
Parties-Weddings
Communion Breakfasts
Banquets
MEETING HALL

Telefonas: EVergreen 4-8934
PARAMOUNT BAR & GRILL
STANLEY MIŠIUNAS IR SŪNUS EDWARD MIŠIUNAS
SAVININKAI
Lietuviška Užeiga, kur visi myli užeiti.
Pavieniai ir su šeimom, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti.
Importuoti konjakai - Užkandžiai - Televizija - Muzika - Sportas
502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

Bostone ir apylinkėse

S. Barasevičius ir Sūnus
FUNERAL HOME
254 W. BROADWAY
South Boston, Mass.
JOSEPH BARAŠEVIČIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia šermenims dykai
Tel. SOuth Boston 8-2590
AVenue 2-2484

A. J. NAMAKSY
Office Tel. SO 8-0948
Real Estate & Insurance
Tel. PA. 7-0462-M

ZALETSKAS
FUNERAL HOME
564 EAST BROADWAY
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graborial ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia šermenims dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
SOuth Boston 8-2660

Lithuanian Furniture Co.
MOVERS—
SO 8-4618
INSURED and BONDED
Local and Long Distance Movers
326-328 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

WAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį.
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemtausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

RAMUNIŲ ŽIEDAI

Lietuviai nuo senų laikų yra įsitikinę, kad ramunės yra vaistas. Ramunės vartojamos nuo šalčio, reumatizmo ir dieglių. Ramunės stiprina visą kūną, gerai veikia į skilvį, inkstus (kidney) ir palengvina kitus susirgimus ar negalavimus. Jos geros ir akims plauti. Gerk ramunių arbatą be baimės. Kas jos daug geria, tas turi skaistų veidą. Ramunės yra geros ir plaukams plauti ir išlaikyti švarią galvos odą. Mūsų ramunės yra iš Jugoslavijos. Svaras ramunių $2.50. O už $1.00 —5 uncijos.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

ATLAIKOS (JUNK)
Jei turite atliekamo laužo (junk) ar kitokių atlaikų, praneškite
JUOZUI ŠINKEVIČIUI
telefonu SO. 8-8343
Galite skambinti ir vėlai vakare. Lietuvis.

PAIEŠKOMI ASMENYS

Jenčius, iš Telšių valsčiaus, ir sūnus bei duktė giminės Šarkių (Šarkys).

Kubiliūtė Ona, iš Molupio k., Sasnavos v., Marijampolės ap.

Kaminskaitė - Kaminskienė, Domicelė, iš Šidagių k., Skaudvilės vl., Tauragės ap.

Laukys, Petras ir Pranas, iš Josvainių km., Platelių parap.

Mickys, Matas, kilęs iš Rokiškio aps., prašo atsilepti giminės ir pažįstamus.

Peleckas, Jonas ir sesuo Ona, iš Šilogalio k., Panevėžio vl.

Juodviršytė - Katinienė, Emilė, iš Gilvydžių k., Viešintų parap., Panevėžio ap.

Taunytė (Taunys) Jovana, iš Žeimių km., Šiaulių vl.

Žukauskas, Kazimieras ir Žukauskaitė, Elzibeta, iš Klevinės k., Sasnavos v., Marijampolės ap.

Vaitkus, Antanas, Bladas ir Jonas, iš Birietiškių k., Šiaulėnų v.,

Weidman, Adolfas-Osvaldas, iš Bulavėnų, Raseinių ap.

Vinkauskas, Jurgis, iš A. Panemunės v., Kauno ap.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti į:

Consulate General of Lithuania
41 W. 82nd Street,
New York 24, N. Y.

LDS CENTRO VALDYBA

Pirmininkas — **Prel. P. Juras,** 94 Bradford St., Lawrence, Mass. Tel. 7356

Vicepirmininkai — **Vincas J. Kudirka,** 37 Franklin St., Norwood, Mass., ir

Pranas Razvadauskas, 5 G St., So. Boston, Mass.

Sekretorius — **Ant. Kneižys,** 50 Cottage St., Norwood, Mass.

Finansų sekretorius — **Ant. Peldžius,** 32 Wilder St., Brockton, Mass. Tel. Brockton 8-0729W

Iždininkė — **Bronė Ciunienė,** 79 Barry St., Dorchester, Mass. Tel. SO 8-0948

Revizijos komisija: — **Kun. J. Bernatonis, Nell P. Meškūnas, B. Jakutis.**

Visi laiškai LDS reikalais siunčiami sekr. A. KNEIZIO vardu, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO 8-6608. Piniginės perlaidos—Money Orderiai ar čekiai išrašomi iždininkės B. Cunys vardu.

Skaitykite ir remkite "Darbininką"!

ŠVĘSDAMI
sukaktuves, vestuves ar sulaukę naujagimio, nepamirškit gero fotografo. Nuotraukos kiekviena proga kiekvienam prieinama kaina.
DON ŠULAITIS
600 Willoughby Ave.
Brooklyn 6, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8137

SAVE TIME MONEY WORK with York heat

Mes instaliuojame visokios rūšies žibalinį (aliejumi) šildymą. Nereikia nešioti pelenų semtuvo. Nemokamai apskaičiuojame, kiek kainuos.

BROCKTON SERVICE
OIL BURNER and HEATING SERVICE
520 MAIN STREET BROCKTON, MASS.
Tel. 2608

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
APJUNGĘS
AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ IR LIETUVIŲ ŽINIAS
680 BUSHWICK AVENUE, BROOKLYN 21, NEW YORK

NEW YORKO NAUJIENOS

Prof. J. Brazaitis,
tik ką iš Vokietijos atvykęs Vliko narys ir Užsienių Tarnybos Valdytojas, pereitą šeštadienį padarė pranešimą lietuvių spaudos atstovų konferencijoje.

Jis pabrėžė, kad ypač paskutiniu metu Lietuvos reikalas užsieniuose susilaukia daugiau dėmesio ne tik paskirų kraštų spaudoje ir per radiją, bet ir jų vyriausybėse. Visoje eilėje valstybių esančios sudarytos diplomatinės ekipos, kurioms Vliko pavesta rūpintis Lietuvos reikalų gynimu ir atstovavimu ir jos vardo garsinimu.

Konferencija vyko Brooklyno Ateitininkų Ramovės patalpose.

Apreiškimo parap. seselės vaikučius ruoš prie šv. komunijos. Visi lanką viešąsias mokyklas vaikai norį ruoštis pirm. kom. ateinantį sekmadienį prašomi registruotis vienuolyne.

Vasario 16 d., 7:30 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje bus šventoji valanda prisiminti ir pasimelsti už kenčiančią Lietuvą bei mūsų brolius garbingai kovojančius prieš okupantus.

Apreiškimo parapijos mokykloje veikia keturios klasės anglų kalbos kursų. Neseniai pakviesta dar viena patyrusi anglų kalbos mokytoja. Kursais rūpinasi kun. dr. W. Kelley.

Dramos akt. Vitalis Žukauskas trečiadienį, vasario 6 d. išskrenda į Chicagą ir šeštadienį dalyvaus Liet. Auditorijoje ruošiamam koncerte.

Brooklyno vaidintojų trupė pradėjo repetuoti "Melagėlį". Režisuoja Vit. Žukauskas. Scenoje pasirodys kovo mėn. pradžioje.

Ateitininkų Susišelpimo Fondo naudai gegužės 18 d. Capitol viešbučio salėje, W. 50 St., ir 8 ave. kampas, ruošiamas koncertas - balius. Programoje baletas, solo dainos, šokiai.

Vaclovas Sidzikauskas,
Free Europe Lietuvių Patariamosios grupės pirmininkas, šį trečiadienį lėktuvu sugrįžta iš Europos į New Yorką.

UNESCO KONFERENCIJA

Sausio 31 d. baigėsi New Yorke visą savaitę posėdžiavusi UNESCO konferencija, į kurią buvo suplaukę per 2200 atstovų iš viso krašto ir gausus būrys svečių iš užsienio. Konferencijos tikslu buvo suartinti Amerikos kultūrininkus, o taip pat pasvarstyti kelius ir būdus, kaip pagilinti ir praplėsti pasaulinio bendradarbiavimo ryšius.

UNESCO (Jungtinių Tautų Švietimo, Mokslo ir Kultūros Organizacija) pradėjo savo darbą po karo. Prieš karą Tautų Sąjunga buvo įsteigusi Tarptautinį Intelektualinio Bendradarbiavimo Institutą Paryžiuje. Tada jame dalyvavo ir Lietuva. Jai atstovavo miręs prof. M. Roemeris ir Dr. A. Trimakas. Instituto darbą parėmė UNESCO ir jį sekmingai tęsia toliau.

Su UNESCO palaiko glaudžius ryšius ir gyvai bendradarbiauja Amerikos universitetai ir koledžiai, kitos aukštojo mokslo institucijos ir kultūrinės organizacijos. Iš lietuvių organizacijų su UNESCO bendradarbiauja BALF, kuris buvo pakviestas konferencijoje dalyvauti.

Konferencijoje daug dėmesio buvo kreipiama į jaunimo, ypatingai studentijos, skatinimą plačiau studijuoti tarptautinius klausimus, keistis kūrybos vertybėmis. Kadangi religija gali daug padėti žmonijai suartėti, tai bažnyčių teigiamas vaidmuo buvo ypatingai pabrėžtas ir iškeltas religijos taikingas įnašas žmonijos sugyvenimui sustiprinti.

Darbo žmogaus buitis panaši visur, todėl jo dalyvavimas UNESCO veikloje aukštai įvertintas ir paremtas reikalas turėti daugiau darbo žmonių atstovų tarptautinėse organizacijose.

Panaši yra ūkininkų būklė. Jiems suartinti pasiūlyta plačiau organizuoti ūkininkų ekskursijas į svetimus kraštus, keistis žemės ūkio specialistais, literatūra, parodomis ir patyrimais.

Vargstantiems ir išvietintiems milijonams žmonių palengvinti jų kasdieninį gyvenimą ir geriau suorganizuoti jų globą, pasisakyta už paramą juos įkurdinti padoresnėse sąlygose ir leisti jiems greičiau vėl tapti pilnaverčiais žmonėmis.

Plačiai diskutuota spaudos, radijo, televizijos, teatro, kino, mokslo, meno, muzikos ir kiti klausimai.

Iš jų išskirtinas "Žmonijos kultūros ir mokslo istorijos" išleidimo reikalas. UNESCO yra nutarusi ją išleisti iš 6 tomų. Tam tikslui kviečiama 1000 bendradarbių. Redakcinės komisijos pirmininku yra pakviestas žymus Amerikos istorikas, Yale Universiteto profesorius Ralf Turner. Jo padėjėjais numatyta anglas, prancūzas, vokietis, indas ir vienas iš Pietų Amerikos. Kitos valstybės turės redaktorius patarėjus arba korespondentus. Veikalo išleidimas atseis $600,000. Dr. A. Trimakas turėjo progos su prof. Turner plačiau pakalbėti šiuo reikalu ir gavo sutikimą pasiūlyti lietuvius mokslininkus bendradarbiais lietuviškajam skyriui parašyti.

Konferencijos metu buvo suorganizuota visa eilė parodų, pramogų, kino, televizijos ir radijo vaidinimų ir priėmimas pas N. Rockefellerį, to milijonieriaus ištaigingose patalpose.

Iš Amerikos žymiųjų mokslininkų pasakytų kalbų ir Valstybės Departamento aukštųjų pareigūnų dalyvavimo aišku, kad Amerika imasi vadovaujančio vaidmens pasaulyje ne tiktai ūkio, politikos ir karinėse srityse, bet ir kultūrinės kūrybos laukuose.

Šeši lietuviai
dalyvavo trečiojoje JAV komisijos UNESCO konferencijoje, kuri prasidėjo pereitą sekmadienį ir truko ligi ketvirtadienio. Kaip delegatai, buvo Balfo pirmininkas kan. dr. J. B. Končius ir dr. A. Trimakas, svečiais buvo P. Minkūnas ir Lietuvos Atstovybės vardu Washingtone — vice konsulas V. Stašinskas. Spaudą atstovavo J. Audėnas ir adv. M. Tolišius.

Šv. Kazimiero minėjimą New Yorke kovo 2 d. ruošia Lietuvos Vyčių New Yorko ir New Jersey apskritis.

ALRK Susivienijimo seimas įvyks ibrželio 29 — liepos 3 d. Statler viešbutyje.

Petras Minkūnas,
Balfo reikalų centro vedėjas pereitą penktadienį dalyvavo NCWC sušauktoje šalpos organizacijų konferencijoje. Joje susipažinta su naujųjų emigracijos įstatymų projektais ir stengiasi surasti bendrą visų organizacijų nuomonę dėl tolimesnės tremtinių emigracijos.

Lietuvių Evangelikų parapijos metiniame susirinkime, įvykusiame praėjusį sekmadienį, padarytas pereitų metų veiklos pranešimas. Parapijos galva yra dr. Dagys. Nutarta pamaldas laikyti kiekvieno sekmadienio 10 val. St. John bažnyčioje, Brooklyne.

Kongreso Biblioteka
pereitą savaitę "Gabijai" prisiuntė didžiulį užsakymą lietuviškų knygų. Kaip žinia, šiuo metu toje bibliotekoj jau dirba keletas lietuvių, jų tarpe ir prof. Vacl. Biržiška. Taip pat prof. A. Salys, kuris šiuo metu dirba Pennsylvanijos universitete, nuolatos kreipiasi į "Gabiją" knygų, informuodamas, jog to universiteto bibliotekoje norima sutelkti didžiausią lituanistikos rinkinį.

PAEIŠKOJIMAS

Reikalinga gaspadinė, ne senesnė kaip 50 metų. Paaiškinsiu per laišką. Rašykit: Printer, 11059 Dodge, Van Dyke, Mich.

Lietuviai newyorkiečiai,
kultūros ir visuomenės veikėjai, tiek seniau, tiek dabar šioje srityje besidarbuoją, netrukus susilauks savo informacinės knygos. Tai bus jau seniai laukiama, pagal Amerikos populiarius "Who is who?" leidnius paruošta knyga lietuviškai. Ji apims Didžiojo New Yorko lietuvius. Knygą redaguoja Salomėja Narkėliūnaitė.

Iš Liet. Kat. Darbininkų klubo veiklos

Sausio 26 d. pranciškonų vienuolyno patalpose, 680 Bushwick Ave., pirmą kartą susirinko lietuviai katalikai darbininkai aptarti savo reikalų ir paieškoti naujų darbo metodų. Susirinkimą pradėjo malda kun. B. Grauslys, OFM. Pirmininkavo J. Žerolis, sekretoriavo S. K. Lukaševičius.. Sekretorius perskaitė pereito susirinkimo protokolą, o ižd. P. Montvila padarė pereitų metų kasos apyskaitą.

Susirinkusiems pranešta. kad vasario 16 d., 7,30 val. vak. Apreiškimo parapijos salėje ruošiama šv. valanda už Lietuvą. Visi klubo nariai prašomi dalyvauti.

Susirinkimas išrinko atstovus į Lietuvių Tarybą: M. Razgaitį, P. Naujokaitį ir J. Žerolį, o į New Yorko Apskrit. Federaciją: T. Kašiubą ir S. K. Lukaševičių.

1952 metams valdybą sudaro: pirm. J. Žerolis, vicep. J. Urbonas, sekrt. S. K. Lukaševičius, ižd. P. J. Montvila ir iždo globėjai — S. Stečkis ir K. Baltrušaitis.

Tėvas Bern. Grauslys, OFM, skaitė paskaitą apie komunistiškąjį ir krikščionišką frontą darbininkų gyvenime. Jis nurodė kokią poziciją šioje kovoje šiandien turi užimti katalikas darbininkas. Paskaita iškėlė gyvų diskusijų. Nutarta ateityje ruošti paskaitų ciklą apie valstybinį kapitalizmą ir darbininkų išnaudojimą.

Kitas susirinkimas bus vasario 23 d. 7 val. vak. ten pat, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Po susirinkimo, prie užkandžių, buvo padiskusuota ir pasiguosta, kad naujieji ateiviai nesiinteresuoja visuomenine veikla ir nesulaukta iš jų tikėtosios pagalbos besenstančioms, bet didelius darbus nudirbusioms senųjų lietuvių jėgoms.

K. L.

Long Island žinios

Blue Point, L. I. — Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą Long Island lietuviai šiais metais ruošia du kartu. Oro bangomis, anglų kalba, minėjimas įvyks š. m. vasario 16 d., 3:30 val. po pietų iš Patchogue radijo stoties: WPAC, kc. 1480 arba 158.

Antras Vasario 16 minėjimas į vyks Amerikos Lietuvių Piliečių klubo svetainėje Port Jeffersone vasario mėnesio 17 d. 4 val., po pietų. Minėjimo kalbą pasakys A. Bendorius, o meninę programos dalį išpildys J. Matulaitienės vadovaujama trupė.

Port Jefferson, L. I.— Amerikos Lietuvių Piliečių klubo naują valdybą sudaro: pirmininkas M. Klem (Klimašauskas), vicepirm. L. Pajaujis, pro. sekr. B. Čeponis, finansų sekr. J. Stankevičienė, finansų valdytojas Charles Paulus (jam sergant laikinai eina pareigas J. Evans). Revizijos komisijon išrinkti: Klemensas Bubnys, Jonas Samas ir V. Kvėdaras.

ALP klubas sausio mėn. 18 d. pradėjo ketvirtą dešimtmetį savo gyvavimo. 30 metų sukaktį klubas ruošiasi paminėti iškilmingai netolimoje ateityje. Vienas iš jo organiaztorių ir kūrėjų yra dabartinis klubo pirm. M. Klimašauskas. **S.V.**

BOSTONO ŽINIOS

Ark. Cushing pasveiko
Sausio 31 d. ark. Cushing iš ligoninės grįžo į savo nuolatinę rezidenciją.

Visi ruoškimės į BALF parengimą

Vykdydamas savo aukų rinkimo vajų, BALF Bostono skyrius rengia ateinantį sekmadienį, vasario 10 d., parengimą L. Piliečių Dr-jos salėje. Bus įdomus bufetas su skaniais išgėrimais, grieš geras orkestras. Numatoma ir įvairi meninė programa. Pirmą kartą pasirodys vyrų choras, dainuos žinomi solistai, bus tautiniai šokiai ir t.t.

Praleisime gerą laiką ir paremsime vargstančius tautiečius. Įėjimas tik $1. Iš anksto bilietus galima gauti Lithuanian Furniture krautuvėje ir Lithuanian Agency — 545 E. Broadway.

Naujas "Vytis"

Jau išėjo "Vyties" š. m. 1 nr. gražiai iliustruotas. Numerį puošia naujas skoningas viršelis. Spausdinama gerame popieriuje. Turinyje: The K. of L. in the Lithuanian World Community, Kun. Jonas Vaitekūnas — Vyčių Garbės narys, Trumpai kalbant — L. Dambriūnas. Tautiniai lietuvių audiniai —J. Lapšienė, Stiprinkime Lietuvių Bendruomenę — Prel. J. Balkūnas, Lino darbų pasaka — Vaižganto, Kilnus darbas ir geras uždarbis — L. Valiukas, Mes keliavom į Romą — kun. St. Raila, Oficialus skyrius, vyčių veikla.

Posėdžiavo teisininkai

Sausio 27 d. įvyko metinis Bostono liet. teisininkų susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba: Pr. Lembertas, J. Vembrė, dr. B. Mickevičius. Suaukota nemaža suma pinigų Tautos Fondui. Numatyta veiklos metmenys ateinantiems metams. Artimoj ateity bus lankomos vietinės amerikiečių teisingumo įstaigos.

International Institute ruošia metinį balių

Balius (Mardi Gras Ball) įvyks Bostone vasario 15 d. Hotel Statler patalpose. Žada būti įvairi programa. Lietuviai aktyviai prisideda prie baliaus, kuriame įvairios tautybės pasireikš su savo tautiniais drabužiais ir menine programa.

Pradėjo stipriau dirbti Kingstone Clothing

Paltų (overcoats) siuvykloje Kingstone Clothing Co. ilgesnį laiką buvo sumažėję darbai. Paskutiniu laiku vėl pradėta smarkiau dirbti. Ten esama nemaža lietuvių darbininkų.

Nepaprastas susirinkimas

Pakartotinai primename maloniam Lietuvių Kultūros Rėmėjų Bostone dėmesiui, kad šeštadienį, vasario 9 d., 7:30 val. vak. šaukiamas visuotinis susirinkimas valdybos apyskaitai priimti, tolimesnės veiklos klausimui nulemti ir naujai valdybai išrinkti. Kviečiami ir norintieij prisidėti prie Kultūros Rėmėjų ratelio. Susirinkimo vieta: Liet. Piliečių klubo posėdžių kambarys (So. Bostone).

Valdyba

PADĖKA

Bostono lietuvių parapijos klebonui kun. Pr. Virmauskiui ir parapijos kunigams už šv. mišias ir palydėjimą į kapus mūsų vyro ir tėvo a. a. **Silvestro Šidlausko,** laidotuvių direkt. J. Casperui už gražų palaidojimą, M. Veniui už atsisveikinimo žodį kapuose, visiems giminėms ir pažįstamiems už gėles ir užprašymą šv. mišių, o taip pat už moralinę ir materalinę paramą nuoširdžiai dėkojame.

Šidlauskų šeima

Kai sniegas papuošia egles už lango
"Ateities" klišė

Bostone daugiau 2 milijonų gyventojų

Pagal paskutinį oficialų gyventojų apskaičiavimą cenzo biuras įrašė Bostoną dešimtuoju miestu. Ištikrųjų Bostonas mažesnis tik už New Yorką, Chicagą, Philadelphiją ir Los Angeles, ir taip yra dėl to, kad daug priemiesčių, kurie sudaro neatskiriamą miesto dalį, tebesitvarko kaip atskiri miestai. Bostonui lieka tik 801,444 gyventojai. Tačiau Cambridge su 120.000, ir Somerville su 102.000 yra tokios pat miesto dalys, kaip Dorchester, Charlestown ir kit. Penkiolikos mylių lanku aplink Bostoną yra 37 vietovės, kurios naturaliai jungiasi su Bostonu. Kiti miestai jau taip yra susitvarkę, kad visi priemiesčiai priskaitomi prie miesto ir turi bendrą administraciją. Taip skaičiuojant Bostonas turi 2.101.044 gyventojų; savo žmonių skaičium jis turėtų būti penktasis iš eilės JAV.

Ant Bostono lėktuvai nenukris

Kai du lėktuvai nukrito ant Elizabeth, N. J. miesto, visur bijoma, kad taip neatsitiktų. Didžiojo tarptautinio Logan aerodromo tvarkytojai Bostone paaiškina, kad čia lėktuvams nusileidimas yra taip sutvarkytas, jog jie leidžiasi arba pavandeniui, arba per negyvenamą plotą, todėl sunku patikėti kad lėktuvas galėtų nukristi ant namų.

Nubaudė buvusį mokesčių rinkėją

Buvusio Bostono federalinių mokesčių įstaigos vedėjo Denis Delaney byla baigta. Teismas nubaudė jį už neteisingą elgesį su valdžios turtu 2 metais kalėjimo ir 7.500 dolerių pabaudos. Gynėjas padavė apeliaciją ir nubaustasis už užstatą paliktas laisvėje. Jis tikisi, kad bus išteisintas. Nuteistasis pareiškė, kad jeigu jam reikės sumokėti piniginę baudą, jis turįs gauti kokį nors darbą, nes šiaip neturįs ne tik iš ko mokėti, bet ir iš ko gyventi.

Lietuvių Bendruomenės steigimo reikalu platesnis laikinojo komiteto pasitarimas šaukiamas vasario 24 d.

CAMBRIDGE, MASS.

Taisoma parapijos mokykla. Mūsų paarpijos mokykla sparčiai gražinama. Kun. J. Petrauskas, nesigailėdamas jėgų smarkiai darbuojasi. Šiam darbui reikalinga ir pinigų, o tam fondo nėra. Taigi reikalinga geraširdžių talkos su aukomis.

A. D.

Vasario 10 d. 1 val. po pietų Nekalto Prasidėjimo parapijos salėj įvyksta LDS kuopos svarbus susirinkimas, kuriame dalyvaus T. J. Adomavičius su paskaita. Bažnyčioje jis pasakys pamokslą.

Vasario 16 d. minėjimas

Alto skyriaus ruošiamas vasario 10 d. 2 val. p.p. Roberts School salėje. Dalyvaus Cambridge miesto mayoras, E. Devenienė iš Waterbury, Dr. V. Čiapas, solistės, skautai, mokiniai ir "Gabijos" choras. Visus prašome skaitlingai dalyvauti. Įėjimas nemokamas.

Bostono simfoninis orkestras pavasarį numato vykti į Europą. Jis yra vienas iš žymesniųjų simfoninių orkestrų JAV.

DARBININKO RĖMĖJAI

Nuoširdžiai dėkojame prisiutusiems aukų "Darbininkui" paremti ir 1952 metų kalendoriaus spausdinimo išlaidoms padengti.

Auką prisiuntė:

Po $1.00: J. Jurgel, S. P. Svirkas, Bridgeport, Conn.; J. Smolukas, E. Vandergrift, Pa., O. Avizynas, Providence, R. J., V. Kronkaitis, New Haven, Conn., Holy Trinity Men's Club, Hartford, Conn.; M. Wasilunas, Norwood, Mass., M. Jameikis, Rockford, Ill.; V. Kancler, Bridgeport, Conn., C. Kulas, Fairview, N. J., P. Dargelis, Athol, Mass., A. Jacewicz, Boston, Mass., Z. Karutis, Amsterdam, N. Y., P. Miller, Drexel Hill, Pa., J. Kertenis, Sustico, Conn., E. Gailius, Waterbury, N. Y., E. Baltadonis, Bronx, N.Y.C., D. Benatavičienė, Providence, R. I., O. Daukšienė, Newark, N. J., H. Bitėnas, Elizabeth, N. J., S. Simokaitis, Los Angeles, Calif., K. Witort, Waterbury, Conn., Budrys, Maspeth, N. Y., A. Labuckis, Westfield, Mass., V. Vaškys, Baltimore, Md., M. Baronas, Elizabeth, N. J., A. Akstin, Brockton, Mass. J. Masiulienė, Manchester, Conn., M. Halaburda, Cleveland, Ohio, L. Mikulskis, Dorchester, Mass.; F. Marcin, Pittsburgh, Pa., M. Kirmelienė, Lawrence, Mass., J. M. Jurgel, So. Groveland, Mass., J. Mackevičienė, Cambridge, Mass.; J. Waitkus, Philadelphia, Pa.

Nuoširdus dėkui!

Administracija

Mielam Kolegai

DR. KAZIUI ŠIDLAUSKUI

gilaus liūdesio valandoje dėl jo tėvelio mirties, reiškia nuoširdžią užuojautą

Lietuvos Teisininkų D-jos Užsieny
Bostono Skyrius

IŠKILMINGAS
LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO
34 metų sukakties

MINĖJIMAS

Sekmadienį. Vasario 17 d.

WEBSTER HALL, 11th St. ir 3rd Ave.,
New York, N. Y. **Pradžia 4 val. po pietų**

Koncerto programoje:
ALGIRDAS BRAZIS, Metropolitan operos artistas
VINCĖ JONUŠKAITĖ, buv. Let. op. solistė
OPERETĖS CHORAS, M. Liuberskiui vadovaujant
Dainininkams akompanuos pianistas A. MROZINSKAS
Kalbės: Kongreso užsienių komisijos narė EDNA KELLY, Adv. C. PAULIS, J. AUDĖNAS, K. BIELINIS, J. TYSLIAVA.
ŠOKIAMS GROS ADOMO JEZAVITO ORKESTRAS

Rengia NEW YORKO LIETUVIŲ TARYBA

Vasario 16 d. 7 v. vak.
APREIŠKIMO PARAP. SALĖJE
North 5 ir Havemeyer gatvių kampas,

LIETUVIŲ SPORTO KLUBAS

rengia

LINKSMĄ ŠOKIŲ VAKARĄ

Programoje abiejų futbolo komandų pagerbimas.

Groja "NAKTIES PELĖDU" orkestras

Bilieto kaina 75 centai.